

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyílttér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, február 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Békekötés előtt.
Izgalmas jegyzőgyűlés.
Aerenthal temetése.
József főherceg felgyógyulása.
Szerelme fénykép után.
Az aradi zálogházak kamatszédése.
Szövetkezés Fischer Ellz meggyilkolására
Külföldi színházépítő Aradon.
A családimo végzete.
Tarkaságok.

Elégedetlen jegyzők.

Arad, február 22.

Az osztrák választórendszer egyik sajátossága, a *Stimmzwang* mintájára az aradmegyei jegyzők mai gyűlésén fölvetettek egy eszmét, amelyet magyarul *gyülekezési kényszernek* lehetne nevezni. Ugyebár, különös, hogy egy országban, ahol néha a gyülekezési szabadság veszedelméről és csorbáiról szoktak panaszkodni, ennek az ellenkezőjéről lehet szó? Olyan formában tudniillik, hogy: az országos jegyzőkongresszus csak az esetben hívassék össze, ha az ország minden községi jegyzője huszonöt korona kötbért tesz le, amelyet elveszít, ha a kongresszuson nem jelenik meg.

Az aradmegyei jegyzőgyűlés elvetette ezt az új, de mindenesetre különös gondolatot, s így, ha a kongresszust összehívják, az abszéntalók nem kapnak huszonötöt, — illetve nem veszítenek huszonöt koronát. Igaz ugyan, hogy figyelemre méltó az a közömbösség, ha hatezer jegyző közül az országos gyűlésen csak háromszáz

vesz részt, de ezen a közömbösségen nem pönáléval kell segíteni.

A kongresszusok, ha az ember azokat megtigye, pár év alatt erős átalakuláson mentek át. Ama vidáman ismerkedő alkalmak, a melyeken néhány akadémikus előadást tartottak, csak azért, hogy utána bankettezni, a város nevezetességeit megtekinteni és hajnalig éjszakázni lehessen, már elmultak. A kongresszusokon egyre kevesebb a parádé és egyre kevesebb a jókedv. Sőt ellenkezőleg: elkeseredett, izgatott emberek gyűlnek össze, a megélhetésnek, a nyomornak panaszaikat fejezve ki. Jámbor „határozati javaslatok” helyett egyre komolyabb, követelőbb, elszánt és helylyel-közzel fenyegető hangon sürgetik az orvoslást, — a kormánytól, törvényhozástól, vagy attól, a kit illet. A kongresszusok szaporodásával elfogynak ebben az országban a megelégedett, vagy a békén tűrő emberek, ha ugyan sokan vannak még az ilyenek.

Most már azon áll a dolog: komoly és sok-e a jegyzők baja s valószínűleg sürgős orvoslást kíván-e azok mai helyzete. Mi azt hisszük, hogy igen. A közigazgatás fejlődése egyre több tennivalót és több felelősséget rótt a községi jegyzőre. A ügyvédi tulprodukción, amely olyan községekbe is többesével ontja a városok fölöslegét, ahol járásbíróság sinesen, — mind jobban ráfekszik a jegyzők mellékjövédelmére, amelyek eddig az alacsony jegyzői fizetést kiegészítették, sőt azok nem ritkán a fizetésnél is

nagyobb évi összeget jelentettek. A megélhetés a falvakban sem oly idillikusan olcsó, mint azelőtt, a jegyzőgyerekek neveltetése, kiképzetése pedig aránytalanul nagyobb költséggel jár, mint azelőtt.

Ha majd mindezeket a bajokat a jegyzők annyira érzik, hogy az elviselhetetlen fokhoz közeledik, akkor nem kell a kongresszusokat attól féltetni, hogy néptelenek lesznek. A szorult helyzet a huszonöt koronánál és magasabb pönálénál is súlyosabb kényszerrel jelent rájuk, amely arra unszolja, hogy minél többen és minél hangosabban dörögjék el hiányaikat és sérelmeiket. Ha pedig ez az idő még nem érkezett el, akkor mindenesetre vigasztalódni lehet azon, hogy a kongresszuson kevesen vannak, — mert ha ötszörannyian lennének is, az mindenesetre feketébb veszedelmet jelentene.

Egyébként még az sem teszi fölöslegessé és céltalanná az országos tanácskozásokat, hogy a hatezer jegyzőnek csak egy huszadrésze vesz azon részt. Nem hisszük, hogy az iparosok, a kereskedők, az állami tisztviselők kongresszusain — nem is szólva a szervezett munkásokról — nagyobb legyen a képviseltetés aránya. Az a fő, hogy a háromszáz, vagy négyszáz ember, aki fölmege az országos értekezletre, komolyan, okosan és mandátumát kellően átérzve képviselje a többieket. Igaz, hogy a kongresszusokon a megjelentek száma is beszél, sőt ez

Téli regény.

— Ha már az ész sem gondolkozik. —

Sátor az Andrássy-ut sarkán majdnem fölborított egy alacsony emberkét. Valami szenzáció után járt és amint a földalatti villamos hárikórából kilépett egyenesen belerohant a nyugodtan sétáló prémes kabátos urba. Hosszuréti volt, a Budapesti Újság szerkesztője. Mióta Pál megvált a láptól, azóta sem találkoztak így négyezem között. Most azután ropantul nyíráskodtak. A barátságos sablonoknak azonban egyszerre véget vetett Hosszuréti, aki teljes komolysággal karonfogta Sátor.

— Kedves öregem, ne vegye rossz néven, ha figyelmeztetem valamire — szólta. — Magáról utóbbi időben sokat beszélnek. Valami kis nővel látják gyakran együtt. Jó lesz vigyázni!

— Ugyan szerkesztő ur! — revetett Sátor. — Olyan nagy falu ez a Pest, hogy elveszek én benne akármilyen kis nővel. Végre is — ha úgy volna, hogy van ilyen kis nő — hát aztán?!

— Jó, jó! Higgye el, én nem ok nélkül intem óvatosságra.

— Azt gondolom, de nem tudom az okot. Hát azt is megmondom. Nem sokszor találkoztam a kis feleségével: talán kétszer, de megszerettem. És nem szeretném, ha valami bajt, bánatot okozna neki. Azután van valaki, no nem kertelek, megmondom: ez a hóborító rimfargó...

— Komoly Kálmán? — kérdezte Sátor.

— Az. Nem firtatom a dolgukat, elég az hozzá, hogy Komoly fenyegetőzik. Hiszen tudja, hogy most nálunk dolgozik, azaz, hogy nálunk nem dolgozik Komoly. Elég az hozzá, tegnapelőtt is hallottam, hogy félre pitvókosan beszélt a fiuknak, hogy ő majd elbánik magával. Megvereti, elárulja, tönkreteszi magát azért a lányért, akit tőle vett el. Hát csak ezért szölok. Tudja, hogy attól az embertől minden kitelik. No ég önnel öregem.

Hosszuréti odább kacázott, Pál pedig befutott a Filléres Magyarország szerkesztőségébe. Hamarosan végzett a dolgozával. Az első leppéldányra sem várt, mint máskor — ha nem négy óra táiban távozott. Kocsika ült és utközben végig látta élete új fordulóit.

Klárához való viszonya már teljesen a normális házasságtörések medrébe zökkent. Egy kis kétszobás lakást talált nagyon tiszta és barátságos házában a lány számára, ahová Klára be is költözött. Mindössze két napos volt ez az új otthon és nagy, viharos jelenetek adtak rá okot, hogy ez a döntő fordulat megtörtént. Klára már kissé sok időt töltött a fővárosban és atyja sürgette, hogy térjen haza Kovácsbárára. A lány kibúvókat keresett és nem ment. Am a rokonainak az is feltűnt, hogy el-elzaladt hazulról a órák múlva kipirulva, kuszált hajjal, csillogó szemekkel kerül haza.

Egy szép napon azután megérkezett Erdei bácsi és Klárát magával vitte.

Sátor csak ekkor ismerte meg egész mivoltában Klára szenvedélyes természetét. Szenvédséyesen bucsuzott el Klárától, akit — érezte — minden csópp vérével szerez. De a kételkedő, kétségbeesett és gyenge emberek módjára bizonyos sajtó és gyötrő megnyugvással is fogadta a történeteket. Kínosza forró és szép szeretőjének elvesztése, de másrészt arra gondolt, hogy felhagyatott, megzavart, izgalmassá, hezuggá lett élete szépen, az ő elhatározása, akaratja, eszelkvése nélkül visszaesuszik rendes kérvágásába. Még nem nyugodott meg ebben, de már érezte, hogy hamarosan megjön ez a megnyugvás. Akkor azután egyszerre jött a váratlan villámcsapás, amely ezt az odáig okosodó, raffiniált szerelmet hatalmas szenvedélyé acélozta tüzsugarával.

Utolsó éjszakán a Newyorkban. A heves irodalmi és politikai vitatkozás pillanatai közben rá rá gondolt a kis Klára, akit apja és a vonat most már utban visznek Kovácsbárára felé. Rosszképű, részeges konfliktusos botorkázott az asztalukhoz és megcsóította az egyik hosszuhajut.

— Melyik a Sátor ur?

Rámutattak, mire a kocsis egy csomó pálinkaszagot árasztva, sugta a fülébe:

— Tessék kigyűnni, a nassága várja!

A nagysága! Szátféle ijedelme támadt Sátornak — igen emlékezik rá, hogy amíg a

szokott a leghangosabb, legjobban észrevett érv lenni; de meggyőző, önértékes szavak megadhatják a súlyt, ami a jelenlevők számára talán hiányzik.

A magyar jegyzői karnak komoly bajai vannak; a karnak tagjai pedig eléggé független emberek ahhoz, hogy a bajok, kívánságok ügyében nyíltan és energikusan állást foglaljanak. Ezért helyes a kongresszus összehívása, és ha tartani is kellene attól, hogy a közömbösség, a kellően ki nem fejlődött öntudat és a méggyöngye kari összetartás miatt nem lesznek elegenden a jegyzők, — az ő igazságuk ereje bizonyára eléri azt a hatást, hogy helyzetükkel a törvényhozás komolyan foglalkozzék. A városok fejlődése mellett a községek gyarapodása, kulturális haladása az ország első érdekei közé tartozik; és ezeknek az érdekeknek buzgó szolgáit, a községi jegyzőket meg kell becsülni, — még pedig nemcsak vállv. regtéssel.

Békekötés előtt.

(Üzenet Justhéknek. — Házfelosztás?)
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, február 22.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök Serényi Béla gróf földművelésügyi és Zichy János gróf kultuszminiszterrel ma reggel Bécsbe utazott Aerenthal gróf külügyminiszter temetésére.

Teljes felhatalmazás.

A miniszterelnök bécsi útjának nem volt politikai jelentősége, legalább is a Kossuth-párttal való megengedés szempontjából nem. Tudvalevő, hogy Héderváry gróf az Apponyi Albert gróf által előterjesztett követelések teljesítésének módját és mértékét mult heti tárgyalási alkalmával az osztrák kormány és ő felvétele a király hozzájárulásával állapította meg. E megállapodásnak minden újabb módosításához a dolog természeténél fogva ugyane tényezők hozzájárulása lenne szükséges. Ennek ki-

eszközése azonban, mint bécsi tudósítónktól értesülünk, főleges, mert a magyar miniszterelnöknek teljes felhatalmazása van a Kossuth-párt követeléseinek kielégítésére.

A képviselőház holnapi ülésén tehát a miniszterelnök nyilatkozatával véglegesen megpecsételődik a Kossuth-párt és a kormány megengedése. A párt vezetési biznak benne, hogy Héderváry gróf holnapi nyilatkozatai teljesen meg fogják nyugtatni a pártnak azokat a tagjait is, akik ez idő szerint még aggodalmakat táplálnak s akik a tegnapi esti tanácskozáson ennek nyíltan kifejezését is adták. Ezek közé számíthatnak többek közt Barabás Béla, Kelemen Béla, Palugyay Mór, Pozsgay Miklós és Nadányi Gyula. Ezek a képviselők tegnap este a pártkörben oly lelkes formában hangoztatták elégedettségüket, hogy Apponyi Albert grófot magát is ingerült szórátásra kényszerítették.

Párttűtök a Kossuth-pártban.

Az értekezlet tudósítónk szerint a következőkép folyt le:

Tegnap este bizalmas konferencia volt Kossuth lakásán, melyen Apponyi ismertette a békét, mire Barabás Béla nyíltan helytelenítette, hogy a párt cserbenhagyja Justhékát, akik pedig a Kossuth-párt katonai törekvéseit is támogatják; hozzátette, hogy őt semmiféle párttűtök sem fogja visszatartani attól, hogy részt ne vegyen a választójogért való további küzdelemben és szeretné látni azt a párttűtököt, mely őt emiatt a pártból kizárná.

Apponyi meglepetten válaszolt a szavakra; kijelentette, hogy a Kossuth-párt nem akarja elárulni a választói reformot, csupán ahhoz nem akar segédkezet nyújtani, hogy kozmopolita választói reformot hozzanak. Erre felpattant helyéről Kelemen Béla s kijelentette: nem tűrheti, hogy azt a Justh Gyulát, akinek hazafiassága minden kétségen felül áll, ilyen módon gyanus színben tűntessék fel. Az a választójog, amelyért Justh küzd, nem lehet hátrányos a magyar nemzetre. Apponyi helyreigazította szavait, hogy kijelentését a szociálisták fegyverbarátságára értette.

Szalay László a katonai büntető-perrendtartáshoz szólott hozzá, figyelmeztetve arra,

hogy ennek a kikapcsolása nemcsak a közönségben fog rossz vért szülni, hanem meg fogja nehezíteni a párt helyzetét is. Az értekezlet helyeselte ezeket az aggodalmakat. Apponyi minden ékesszólását összeszedte, hogy megnyugtassa a kedélyeket és mert ez nem sikerült, úgy határozta, hogy péntekre összehívandó pártértekezleten fognak végleges határozatot hozni, megfelelő formulát találni a békéhez való hozzájárulásra.

Szétépett remények.

Justhék még mindig nem vesztették el reményességüket, hogy a provizórium és a választójogi kabinet tervével kivethetik sarkából a mai politikai konstellációt, ha elszántan folytatják a parlamenti harcot. A Reichspost tegnapi számában egy állítólagos osztrák politikus hosszabb közleménnyel siet a terv segítségére.

E cikkek fejtegetéseivel szemben a kormány felhivatalos köznyomatosa a következő cáfolatot adja ki:

A Reichspost ban ma egy osztrák képviselő annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a véderőreform kérdésében provizórium jöjjön létre, mert ilyenformán az ujonclétszám emelése sokkal olcsóbban és sikeresebben vihető keresztül, mint a jelenlegi véderőreform elfogadásával. Irányadó bécsi helyről közlik a Budapesti Tudósító val, hogy ez lehet ugyan kívánsága egy nagyon kevésbé tájékozott politikusnak, az egész javaslat azonban nem vehető komolyan, mert irányadó körökben teljesen bizonyosak afelől, hogy a provizóriumra irányuló javaslatot minden illetékes tényező ez idő szerint teljesen indiszkutábilisnak tartja. Bécsi köröknek van okuk arra a föltevésre, hogy ez az osztrák politikussal folytatott beszélgetés magyar körökből származik.

Az utolsó fegyver.

Ugyancsak a provizóriumos tervvel kapcsolatban ezeket jelenti nekünk bécsi tudósítónk:

Egy nagytáncos szeméy, aki a legutóbbi napok egyikén kihallgatáson volt a királynál, a Neues Wiener Tagblatt egyik munkatársának a következőket mondta:

— A Justh-párt már a legközelebbi napokban meg fog róla győződni, hogy számítá-

télikabóját magára rántotta, azalatt csak arra gondolt, hogy otthon valami baj van és a felesége jött...

Aztán kifutott az utcára és mire a kocsi utánna baktatott, ő már benn is ült a szék egylovashán, ahol két remegő, kitért kar és a fátylon át is izzó, harapó száj fogadta. Klára volt. Igen, Klára és ő akkor azt hitte, hogy vagy ő, vagy a leány holnap marad a piszkos, rosszszagu kocsiában, annyira ölelték, csókolták egymást. A kocsi végigbaktatta velük a félévőst, amíg eszükbe jutott az az is foglalkozni, hogy most mi lesz. Mert Klára megízokt az apjától.

— Tudja — mondotta szentségesen kábító csókok között — tudja, a kalauztól hallottam, hogy Szolnokon találkozunk a Pest felé menő vonattal. Apa addigra elaludt. En Szolnokon lezálaltam, jegyet váltottam és visszajöttem. Mert én magától el nem engedem vinni magamat. A magam akarok maradni egészen.

Eszakára még valami csendes szállóban helyezte el Klárát akkor és másnap felkutatta, kitérte azt a kis lakást, amelyben így már két kerek nap óta Klára volt az ura.

A latolgatásoknak, a kis számításoknak, még a szerelmi érzések kiemezésének is vége volt. Pál valami forgatag, orkánhatású változást érzett. A leánynak ez a vakmerő, elszánt és mindent elhajító tette benne is a szenvedély szenvedélyét ébresztette. Érezte és tudta, hogy ez nincs rendjén. Azelőtt még a csókos

órák szíveket egymáson dobogó perceiben is tudott mindenről, látott mindent. Megfigyelte Klára apró mozdulatait, szemének gondolatokat eláruló rebbenéseit, az olyan finom, jelentős jelentéktelenségeket, hogy a leány két csók között gondosan lecsedte az ő kabátjára tapadt hosszú hajszálakat. Most es mind nem volt meg. Csak ki kellett mondania ezt a nevet: Klára. csak rá kellett gondolnia a leány alakjára, hajlékony járására, szájára, szemére: és már zúgott a fülében a vér, tüzelt a szeme, csókra izott a szája.

Most is siettetni szeretne volna a kattogó patkókkal himbálódzó konfliktust, hogy gyorsabban, hogy mielőbb ott legyen Kláránál. Pedig ezuttal kár volt sietni. A kis lakáson vendégeket talált. Amikor az ajlón belépett Erdei bácsit látta maga előtt. Az összeju kedves Erdei bácsi komolyan, szigoruan és egyetlen szó nélkül fogadta. Nem szólt semmit a másik férfi sem, aki az asztalnál ült. Sátor ezt is megismerte Huzella volt, a kovácsbíró városi orvos. Még egy férfi volt a szobában, egészen az ablakmélyedésbe húzódva: Komoly Kálmán. A kályha mellett egy ódi karosszékekben ült, vörösrő sirt szemmel, fénylő orral és eltorzult szájjal Klára. A nagy és veszedelmes jelenetek utáni nyomasztó csend terjengett a levegőben. Senki sem szólt és Sátor úgy állt ott négy pár rámeredő szemmel szemben, mint a sóbálvány. De Klára könnyben uszó fáradt szeme ráragyogott. Ettől a tekintetől egyszerre kihúzta magát és megszólalt.

— Jó estét urak — mondotta rekedtes hangon. — Jó estét. Parancsoljanak valam. Ugy látom: várak.

Erdei bácsi válaszolt:

— Igen, vártuk.

Pereszig turo csend után az öreg ur érezhetően küzdve az izgatottságával folytatta a beszédet:

— Nem fogok semmi szemrehányást tenni. A dolognak ezt a részét már elintéztam és még sem használt. De arra kérem, hogy hallgasson meg mindent jól. Klára, te menj a másik szobába. Nincs rád most szükség.

— Jó, — felelt dacosan Klára. — Ugyis hallgatni fogok.

Szemét megint Sátorra villantotta simogatva, lágyan. Ugy érezte, hogy ez a szempillantás csók forróságával perzselt végig az arcán. Klára eltűnt a másik szobában. A négy férfi magára maradt.

— Most hallgasson rám — szólt Erdei bácsi. — Tudok már mindent. Magának Sátor ur, nem is kell semmit mondania. Mikor Klára a vonaton megszokott tőlem, azonnal táviratoztam Komoly urnak. Akkor még azt hittem, hogy ő róla van szó, ő hozzá szokott a leányom. Arra kértem, hogy ezt a szerencsétlen, beteg teremtetést hozza haza. Komoly ur ezután tudatta, hogy Klarához nincs semmi köze, de nyomra tud vezetni. Így jöttem ma reggel ismét Pestre. És Komoly ur beváltotta ígését. Magtálalta nekem Klárát és megmondta azt is, hogy ön van a játékban.

sait téves alapokon építette föl. A provizórium eszméje immár tárgytalan. Minden körben tudják, hogy a király a végleges megoldást kívánja és hogy a Belvedereben is a véderő-reform megvalósítását szükségesnek és célszerűnek tartják. A provizóriumos javaslat immár a történelemé. Ha Héderváry látni fogja, hogy a Justh-párt két-három hét alatt nem változtatja meg eljárását, akkor március végén bekövetkezik a képviselőház fölösztatása. Ebben az esetben a delegációk március közepén összeülnek a újabb költségvetési provizóriumot szavaznak meg.

Sztrájk az általános választó jogért!

Budapestről jelentik: A szociáldemokrata-párt elhatározta, hogy az általános választó jog érdekében a jövő hét valamelyik napján általános sztrájk lesz Budapesten.

A munkásság kivonul a műhelyekből, gyárakból és tizezrével vonul a parlament elé, hogy a népjogok sürgős megadását követelje. A szociálista-párt vezetősége garanciát vállal a tüntetés zavartalanosságáért. A fővárosi radikális negyvennyolcas szervezetek is csatlakoznak a demonstrációhoz. Függetlenségi és szociálista szónokok fognak beszélni az utcán.

Az obstrukció ellen.

Budapestről jelentik: Károlyi Józsefhez, a pártönkivüli függetlenségi párt elnökehez Egry Béla levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy kilép a párt kötelékéből miután látja, hogy az obstrukció, amelyet különben a nemzeti követelések érdekében csak helyesel, csak Justhék álláspontját erősíti, akiknek a nemzeti követelések ügye a választói jog elérése mellett mellékes.

Budapestről jelentik: Kossuth Ferencnél ma a párt több tagja megjelent. Az a hír, minthogyha Kossuth magához kérte volna azokat, akik elégedetlenek, nem felel meg a valóságnak. A párt holnap este értekezletet tart, amelyen igyekezni fognak a fennforgó elintézteteket elsimítani.

A holnapi ülés elején a miniszterelnök valószínűleg válaszolni fog Déry Zoltánnak a beszédére. Az ülésen egyébként folytatják a napirend előtti felszólalásokat a többiek között Holló Lajos is felszólal.

Izgalmas jegyzőgyűlés.

— Az aradmegyei jegyzők a kongresszus mellett. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 22.

Aradmegye községi és körjegyzőinek egyesülete érdekes és izgalmas tanácskozást tartott a mai megyei közgyűlés után Aradmegye székházának dísztermében. Az egyesületi közgyűlésen több felszólalásban meglehetősen elkeseredetten foglalkoztak a községi jegyzők rossz helyzetükkel és arra az elhatározásra jutottak, hogy sérelmeiket és kívánságukat most már nyomtatékosan fejezik ki az egybehívandó országos jegyzői kongresszuson.

A közgyűlés ünnepélyes hangulatban kezdődött a jegyzőegyesület elnökének ünneplésével. A napirend előtt ugyanis Vaja Antal öthalmi jegyző, az egyesület alelnöke szólt föl és a legutóbbi, Magyarpécskán tartott diszkyűlés határozatára utalva átnyújtotta Povázzay Soma egyesületi elnöknek huszonöt éves jegyzői jubileuma alkalmából az Aradmegyei Jegyzőegyesület ajándékát egy veretes vörös bőrkötésű díszes emlékalbumot, amelyben meleg szavak szólnak Povázzay Soma működéséről.

Povázzay Soma, Magyarpécska főjegyzője mélyen meghatva és elfogódott hangon köszönte meg jegyzőtársai szeretetét és további odaadó munkásságáról biztosította az egyesületet.

Ezután a rendes közgyűlési tárgyakat: költségvetést, múlt évi zárszámadást vitatták meg. A közgyűlés utolsó tárgya Gömörmegye jegyzőegyesületének átirata volt. Pár hét előtt az Aradi Közlöny ismertette ezt az átiratot, amely a jegyzők anyagi és erkölcsi érdekeivel foglalkozik és azt indítványozza, hogy országos jegyzőkongresszuson vitassák meg ezeket az ügyeket. A gömörmegyei jegyzők átiratát Povázzay Soma elnök ismertette azzal az indítvánnyal, hogy bármily kíváncsok a jegyzők régóta elhanyagolt érdekeinek védelmére valami történjen már, olyan határozat, hogy országos kongresszusra gyűljenek a jegyzők, mintegy bizalmatlanságot jelentene az országos jegyzőegylet vezetősége iránt. Különben is a jegyzőkongresszus tervnek és gondolatnak rendkívül szép és talán praktikus is, de a vezetőségnek szomorú tapasztalatai vannak abban

a tekintetben, hogy nem valósítható meg, mert a jegyzők nem mennek el a kongresszusra. Azt indítványozta tehát, hogy a gömörmegyei átiratot ne pártolják, mert hiszen a jegyzők központi vezetősége amúgy sem téveszti szem elől az ország jegyzőinek érdekét, sőt épen a napokban jártak Héderváry miniszterelnöknél és előterjesztették a jegyzők sérelmeit és kívánságait.

As elnök indítványa meglehetősen nagy izgatottságot keltett és egyszerre többen is haves hangon panaszkodtak a jegyzők sérelmeit, amelyeket várakozó álláspontból nem lehet kivívni.

— Demonstrációra van szükség! Kongresszuson kell követelni jogainkat! Hátzer ember érdekéről van szó! — kiáltották a jegyzők.

Povázzay Soma erre folytatónak almon-dotta, hogy az országos jegyzőegylet vezetősége sem tartja főlösegesnek a kongresszust. Azonban már egy ilyen országos kongresszussal megjártak egy évtized előtt. Akkor is kongresszust kívántak a jegyzők, alá is írták az egybehívó ikeket, de a kongresszuson alig háromszáz jegyző jelent meg a haterzből és a tervbe vett demonstrációból kudarc lett. Most tehát a vezetőség azt közli, hogy ám legyen kongresszus, ha a jegyzők kívánják, de akkor biztosítsák előre a vezetőséget a kongresszus sikeréről olyanformán, hogy minden jegyző aláírásával együtt 25 korona kauciót küld be, amelyet elveszt, ha nem vesz részt a közgyűlésen.

— Akár most összeadjuk a huszonöt koronákat, — lelkesedett néhány jegyző.

Momák Flóris ópécskai körjegyző tiltakozott az ilyen kauciószedés ellen, amelylyel az ország jegyzőit olyan színben tünteti föl a központi vezetőség, hogy nem védik meg saját érdekeiket sem. Természetes, hogy Aradmegye jegyzői, vagy jegyzőegylete nem garantálhatják valamennyi jegyző részvételét, de most nem is erről van szó, hanem arról, hogy elvben határozzák el a kongresszus egybehívását. Ez nem bizalmatlanság a vezetők iránt, annál kevésbbé az, mert a vezetőség is szükségesnek látja a kongresszust, csak kudarcotól tart. Rámutatott felszólalása további folyamán arra, hogy a tanítók, tanárok, vasutasok, postások mind azzal

— Ugy, azt is megmondta? — szólt közbe önkéntelenül Sátor. — Nagyon szép!

A költő előbbre jött az ablaktól. Ezészen Sátor mellé. Inkább auttozt, vagy még inkább fúldokolta, amit mondott?

— Miért vettél el tőlem?

Sátor vállat vont és várakozással nézett az öreg urra.

— Sátor ur most tehát önhöz fordulok: adja vissza a leányomat. Talán tudja ugy is, de ha nem tudná, itt van Huzella főorvos ur, megmondhatja: Klára beteg. Én tudom, minden apai elfoglaltságom mellett is tudom, hogy Klára milyen. A szerelem a betegsége. Nem tud megenni szerelem nélkül. Hát majd kezdek vele valamit. Valahogyan csak lesz. De önnek Sátor ur, önnek véget kell vetni az egész históriának. Máris rosszul tette, amit tett. Nem kárhoztatom érte, hogy nem utasította el magától Klárát, de mégis azt kellett volna tennie. Erősen kellett volna lennie: hiszen maga férfi, férj és apa! És én tudom, hogy ez az egész a maga részéről kaland. Kaland, amelyet már a férfi hiúsága sem enged visszautasítani. De most kérve-kérem, vessen véget ennek a kalandnak.

— Legjobb, ha a kisasszony hazajön — jegyezte meg Huzella orvos. — Nem figyelhettem még meg tüzetesebben, de kétségtelen, az elmondottakból, a történetből kétségtelen, hogy

hisztérika, sőt rosszabb, komolyabb... Mint önök írók mondják: férfievő.

Nevetett, igazi vidékies izzal nevetett és kitűnőnek találta az ötletét.

Csend lett. A nagy hallgatás talán öt másodpercig tartott. A szomszéd szoba ajtajában recsgett a padló. Sátor érezte, hogy Klára áll ott az ajtón belül és várva-várja az ő választát. Megfelelt.

— Nem tehetek semmit — mondotta nyugodt, elszánt hangon és esőrdösen meg is ingatta tagadó mozdulattal a fejét. — Nem tehetek semmit, mert itt nem kalandról van szó. Sokkal komolyabb dologról, ébenséggel nem kalandról van szó.

— Tehát azt állítod, hogy szereted Klárát?

— Kérdezte Komoly.

— Neked nem felelek. Te itt egyszerűen kém vagy. Spión. Boszuálló.

— Tehát szereti Klárát? — ismételte meg a kérdést Erdei bácsi. — Szereti és talán jobban, mint...

— Szeretem — felelt egész egyszerűen Sátor.

— Nagyon jó — kapott a szóba ismét Huzella, aki ismét szellemeskedni akart. — Miután pedig Sátor urnak már van valakije, akit szeretnie kellene és valakije, akit szeretnie nem szabad, tehát skit...

Erdei bácsi nem hagyta a véget érni nem készülőnek induló bölesességet befejezni.

— Mondjuk, higgyük, hogy szereti. Azért mégis csak kaland. Mert hiszen el nem veheti. — mondotta.

— El nem vehetem! — tört ki Sátor. — Mi köze van a szerelemnek ahhoz, hogy elvehetem e feleségül azt, akit szeretek, vagy sem. Klárát szeretem és úgy tudom, hogy ő is szeret. Egyek vagyunk. Igaz, van családom, sőt olyan érzéseim is vannak, amelyek a családhoz kötnek. Amde Klárát mégis szeretem, ennek ellenére is szeretem. Nekem soha sem jutott eszembe, hogy azon akadnak meg: mi lesz, mit érez a szerelem, ha nem veheted feleségül! És azt hiszem, Klára is így gondolkozik. Semmi okunk nincs egymástól elszakadni.

Az ajtó föl pattant és Klára visszajött a társaságba. A sirásnak nyoma sem volt már az arcán. Nyugodtan, de égő arccal és bozorkányos tekintetű szemmel lépett a férfiak elé.

— Én nekem nem is kell egyéb, tudják — szólt csengő hangon. — Nem kell senkinek a jóakarata, gondoskodása. A magám sem apa.

— Erővel vislek el, ha kell — szólt erőiesen az öreg ur. — Hiszen te bolond vagy és én istenemre kész vagyok arra is, hogy kórházba vitesszelek.

— Csak tedd meg. De aztán őriztesd éjjel nappal. Mert ha egy szabad percem lesz, megszököm és mindig ide szököm! Nem értem, mit törődtek egyszerre ennyit velem.

Odalépett Sátor mellé és egész nyugodtan a vállára dőlt.

vívják ki fizetésük, helyzetük javítását, hogy elszántan demonstráltak kívánságaik mellett.

Még néhány rövid felszólalás után a közgyűlés elfogadta a gőmöri jegyzők átiratának azt a részét is, hogy országos jegyzői kongresszus összehívását sürgessék az Országos Jegyzőegylet vezetőségénél.

— Kiváncsi vagyok, hányan megyünk föl Aradmegyéből arra a kongresszusra — szólta a határozat kimondása után az elnök. — Leaszunk vagy ötven.

A fiatalabb jegyzők azonban aláírási iven kötelezték magukat a kongresszusra való részvételre.

A közgyűlés után a jegyzői nyugdíjgyelet tartott közgyűlést, amelynek egyetlen érdekesebb tárgya Varga György székudvari jegyző nyugdíjának megállapítása volt. A 46 év óta szolgáló jegyzőt még nem mentették föl hivatalosan állásától és így nyugdíját csak fizetése beszüntetése után utalványozzák.

Aerenthal temetése.

(Saját tudósítónktól.)

Bécs, február 22.

Ausztria-Magyarországnak ötödik esztendőn keresztül egyik leghatalmasabb urát, a császár és király leghűbb emberét, bizalmasát, Bosznia és Hercegovina visszaszerzőjét temetik ma délután. De Bécs városán nem látszik meg a gyász, a pompázatos Reichshauptstadt arca a kora tavaszi nap verőfényében vidáman ragyog, alig látni itt-ott fekete lobogót, még kevésbé érezni a részvétnak a tömegeket megindító hatását. Pedig Aerenthal-Lexa Alajos gróf itt érezte magát otthon, fényesnevű diplomata az ő házában találkozott a kiváncsi bécsi nép ép úgy ismerte őt, mint akármelyik főherceget. Most is inkább csak az impozáns gyászszertartás külsőségei érdeklik az embereket. Bámulják a komor gyászba előzőtt külügyminisiteri palotát, a ravatalos termet és készföldnek a temetésre, mert ritka látványosságnak ígérkezik. Csak a Ballplatzon és környékén venni észre, hogy gyász van a monarchiának.

— Már idáig ugys az övé voltam — mondotta. — Eten nem segíthet senki. Mit használ, ha elveszték tőle erővel. Az övé voltam már és az is maradok. Itt mindenkinek előtt mondom meg. Most azután vigyelek, vagy hagyjak.

Erdei bácsi egy szót sem szólt többet. Végignézte a leányát és kiment a szobából. A doktor utána sietett, de az ajtóból még visszafordult.

— Tiszta hisztéria. Hisztéria, semmi más! — mondotta.

Komoly oldalgott el utoljára. Neki is volt mondanivalója.

— Hát én majd gondoskodom — szólta — hogy ne maradjon ez az árulás ilyen büntetlenül. Ha Kiára kisasszonyt nem lehet elvinni, majd elviszik Pál urat. Majd számottek az ő tetteit, azt, hogy van-e joga szeretni.

Mikor magukra maradtak, a mámoros emberek mohóságával iták egymás oszlopát. Csak nagysokára kérdezte Kiára:

— Mivel fenyegetett az a bolond Kálmán? Mire gondolt?

— Valószínűleg arra, hogy leleplez a feleségem előtt — válaszolt Sátor.

— Nos és akkor mi lesz?

— Nem tudom. Még nem gondoltam rá. De nem is akarok gondolkozni róla. Egyáltalán nem akarok gondolkozni!

Rudnyánszky Endre.

(Két király koszorúja.)

Ma délelőtt elszárták a közönség elől a ravatalos termet a külügyminisiterium palotájában. A szalon közepén gyertyák sorfala közt áll a ravatal. Az első pillanatra föltűnik a lábánál fekvő két hatalmas, egészen egyforma koszorú. Királyunké az egyik, Vilmos császáré a másik. A mi uralkodónk koszorúján széles, nehézselymű fehér szalag, rajta csak ez a jel:

F. J. I

A monogrammon kívül semmi írás, semmi oimer. Mintha a halál kibékítő hangulata messzire hevesgette volna mindazokat a közjogi bajokat, amelyekből annyit szenvedett a magyar alkotmány. Vilmos császár koszorúján a német császári korona mellett ez a felírás:

WILHELM IMPERATOR REX

Aerenthal gyermekai kis fehér virágokból kötötték csokrot edesapjuk koporsójára. A rengeteg koszorú közül kivül a kínai követtségé, amelynek szalagjáról eltűnt a régi sárkány és helyette a köztársaság új színei ékeskednek. Valamennyi nagykövetség, követtség, minden főbb hatóság elküldte részvétnének virágos tolmácsát.

A magyar főrendiház küldöttsége, Zichy Tivadar gróf vezetésével, féltizenegykor tette le koszorúját A nemzetiszíni szalagon ez a felírás: Gróf Aerenthal Lajosnak a magyar országgyűlés főrendiháza. Két ragyogóan díszes főrendiházi huszár vette a koszorút. A magyar kormány koszorúját, amelyen ez a felírás olvasható: Aerenthal Alajos gróf emlékének a magyar királyi kormány. Vértessy Géza állantukár tette le. Ő helyezte el Khuen-Hederváry gróf külső koszorúját is.

(Negyvenkét rendjel.)

A halottas szobában kis asztalkán bársonyvánkosokra helyezték Aerenthal rendjeleit. Vádkító fényvel áradnak szét a briliánsok és a gyémántok. Negyvenkét kitüntetés volt az elhunyt miniszternek és pedig negyven rendjele és két jubileumi érme. A rendjelek közül öt nagykereszt, tizenkettő lovagkereszt. A nagykeresztekhez megkapta Aerenthal a gyémántokat is. A rendjelek nem maradtak kivétel nélkül a család birtokában, mert néhányat az illető rend alapszabályai értelmében a tulajdonosuk halála után vissza kellett szolgáltatni a rend kancellárjának.

(Temetnek.)

Délután negyedháromkor volt a halotti becszentelése a ravatalos teremben. Szechenyi Miklós gróf nagyváradi püspök, az elhunyt sógora vezette a gyászszertartást, amelyen a királyt Ferenc Ferdinánd főherceg képviselte. Jelenvolt számos főherceg, Berchtold, Auffenberg és Bilinski közös miniszterek, Stürgkh gróf osztrák miniszterelnökkel élén a bécsi kormány, a magyar kormány nevében Khuen-Hederváry, Zichy János és Serényi Béla, a képviselőház nagy küldöttsége elén Náray Lajos, a főrendiháza küldöttsége Zichy Tivadarral, Széll Kálmán, Apponyi Albert, számos diplomata, főújszíviselő. Kint a teren nagy tömegek táboroztak.

Félháromkor hat udvari lakáj lement a ravatalról a koporsót és levitte a Ballplatz elé, ahonnan lassan, komoran megindult az impozáns gyászmenet. Elöl Ferenc Ferdinánd halott kíséretével és a főhercegekkel. Utána a titkos tanácsosok, miniszterek, diplomata, generálisok. A Burg zsandárai teljes díszben követik a hosszú sort, amely — amint végighaladt a Szent Mihály templomig vezető hosszú útvonalon, egyre nőtt. A koporsót hat udvari ló által vont gyönyörű gyászkocsira helyezték. A gyászpompába burkolt templom majdnem egészen tele volt, amikor bevitték a koporsót. A templom előtt egy század magyar baka és Burg zsandárok, mint testőrök álltak föl. Az uralkodóház tagjai és a főbb méltóságok az első sorokban helyezkedtek el. Nagl bíboros, bécsi hercegérsek celebrált fényes papi segédleltel. Amikor véget ért a szertartás, a Schwartzanbergplatz-ig kísérték a gyászkocsit, itt a menet feloszlott. A koporsót a Staatsbahnhof-ra vitték, ahonnan különvonaton Doxanba, Aerenthal csehországi birtokára szállítják. Berchtold gróf külügyminisiter és Müller báró osztályfőnök elkísérik a halottat és résztvesznek a végtesztészen.

A családirtó végzete.

— Megölt gonosztevő. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 22.

Szokatlan bünesselmény ügyében indította meg ma a vizsgálatot az aradi kir. ügyészség. Egy rosszelkű, garázdá természetű férfit agyonverték, még mielőtt ő egy egész családot kivégezhetett volna. Az eset részletei a következők:

Néhány évvel ezelőtt Magyarádon feleségül vette Gálgye István földesagáda Kanász József kisbirtokos leányát. A házasság nem volt boldog, mert a férj gorombán bánt a feleségével, amellyel pedig pazarló életmódot is folytatott. Bérletben levő földjük minden jövedelmét elkátyásta és a feleséget folyton arra buzdította, hogy szüleitől pénzt szerezzen, na pedig ez nem sikerült, akkor lopjon tőlük. Tegnap délután is arra ösztökölte az asszonyt, hogy az apjától kérje el a földbérletért járó összeget, amelyet az elmúlt napokban Gálgye elkátyásott.

— Nem merek hazamenni — mondotta az asszony — mert az apámék kijelentették a multkor, hogy többet egy arajári sem adnak.

A kegyetlen ember ekkor venni kezdte a feleségét, de az zokogva jelentette ki, hogy inkább meghal, de pénzért nem megy haza.

— Ha te nem mész — mondta Gálgye vérben forgó szemekkel — majd elmegyek én, de tudom, hogy akkor az egész családot kiirtom.

Ezzel hatalmas konyhakést tett csizmamárába és felkapta azt a nagy szikladarabot, amely általában az udvarukon hevert. Ezzel állított be az apósa házához. Kanász Józsefet nem találta otthon, csak az anyósa, a leánya és Vassil Katalin nevű rokonuk volt a lakásban.

— Egyik sem jön ki közületek élve! — kiabálta az örültnek larszó Gálgye István, aki elől a nők a belső szobába menekültek és beültiről besarírtak az ajtót. A hatalmas erejű férfi azonban a sziklával bezúzta az ajtót és a konyhakést magasan tartva rohant a kétágybeseiben sikoltozó Vassil Katalin felé. A Kanász leány ki akart menekülni és beleütközött gyilkolásra készülő sógorába, aki a leányt oldalba szúrta, azután az anyósát; akarta megkésélni. A legszorongatottabb pillanatban érkezett haza Kanász József mostohaafia, Bogaracs Sándor, aki a bajbajutott asszonynépek segítségére sietett; hátulról megragadta Gálgyét és a földhöz vágta. A véréngző ember koponyája az erős ütestől teljesen összeroncsolódott, úgy, hogy néhány perc múlva meghalt. A fiu önként jelentkezett a csendőrségnek, amely jelentést tett a királyi ügyészségnek.

A vizsgálóbíró és a törvényszéki orvosok ma kiszálltak a holttest felboncolása végett. Valószínű, hogy Bogaracsot nem tartóztatják le, mert cselekedetét örvédel ennek minősítik.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjeli-nappal) — 237

Szerkesztőség (csak éjjel használatos)

melékállomás — — — — — 181

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Nyomda — — — — — 181

Szerellem fénykép után.

— Egy aradi urileány félbenmaradt házassága. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 22.

A házasságokat — Krisztus előtt — valamikor régen, az égből kötötték. Ma ehhez az aknához semmi köze a bárányfelhős égnek. Ma a házasságokat nem az égben, nem is Szondy Géza sznyakönyvvezetőnél, hanem az üzleti irodákban kötik. A papa ezt mondja és a mama bölcsen bólint rá:

— Kedves lányom Döni, te egy okos leány vagy, én látom a szemedből, hogy te szereted azt a Weisnicsek Benjaminget, aki egy nagyon derék törekvő fiatalember és akinek ötszáz korona havi fizetése van. Okosan teszed leányom, ha szereted. Ma este bemutatnom neked a fiatal urat.

És a kisaszony konstatálja, hogy a papának igaza van. Ő csakugyan szerelmes a törekvő, de ötszáz korona fixfizetésű fiatal emberbe. Sobase szeretett mást. És boldogok lesznek és a nő husz év múlva a gyerekeinek meleg, hangulatos karácsony-estéken elregéli, hogy ő tíz évig várt a férjére, akivel halálosan szerettek egymást.

Igy történik ez ma, a romantika mentes korokban. Az a természetes, ha így történik és abnormis akkor, ha másképpen kötődik a házasság, helyesebben, ha a házasság egyáltalán nem kötődik meg.

Ilyen meg nem kötött frigy foglalkoztatja legközelebb az aradi járásbírószágot egy kártérítési pörrel kapcsolatban. Egy aradi urileányt, akinek nevét nem bízzuk a nyomda festékre, meg akarták szabadítani a pártá súlyától. A szülők megállapodtak abban, hogy a leányuk szerelmére gyuladt egy külföldi fiatalember iránt, akinek a bátyja Aradon hivatalnok. Természetesen csak plátói szerelmeiről lehetett szó, mert a kisaszony csak fényképről ismerte jövődébéli férjeurát. A fotográfia gyönyörűen festett, mintha csak Weisz Hugó rapugár-nüterméből hortakozott volna ki.

— Olyan ez a fénykép, mintha beszélne — mondta a kisaszony bájos közvetlenséggel, amire a fotográfia bátyja sietett kijelenteni:

— Ha beszélne, csak szellemességeket mondana. Az öcsém egy intelligens fiú.

A jövődébéli menyasszonynak eszébe jutott Bernard Shaw-nak (vagy Wilde Oszkár-nak, esetleg Molnár Ferenc-nak) az a moldása, hogy intelligencia ez élet sója. S mivel a levest sok sóval eszi, tehát határozás nélkül jelentette ki:

— Vagy az övé leszek, vagy senkié.

Megállapították az eljegyzés napját. A kisaszony arca az izgalom pirjában égett. Estére meg kellett érkezni a vőlegénye összes rokonainak a külföld legtávolabbi falujaitól. A rokonok három nap és három éjjel utaztak, hogy a magaslatos családi ünnepen részt vegyenek. És ami szintén nem utolsó fontosságú: meg kellett jönni a családjával együtt a vőlegénynek is, mert hiszen a fénykép nem tarthatta meg az eljegyzést. Ez volt az a nap, amikor a fotográfának beszélni kellett.

Este hat óra: a menyasszony családja együtt volt. Az izgalom 37 Co.

Este hét óra: a gyercavonaton érkezett külföldi vendégek megérkeztek. Berobogott a külföldi vőlegény is, Kölcsonös bemutatkozás.

Este nyolc óra:

— Hol van a leányom? — kiáltja a mama.

— Hol van a menyasszonyom? — rebegi a vőlegény.

Ne tessék megijedni. A kisaszony a leány-szobában volt. Végzőre megjelent és minden pór nélkül kijelentette:

— Én nem leszek az ő felesége. A fénykép egészen mást mutatott.

Este fél tíz: az egész külföldi násznép a szalodába vonul „schrecklich, schrecklich!” kiáltással.

A társaság pedig a közeli hetekben ismét találkozik Aradon. Ugyan nem a menyasszonyos családnál, hanem a járásbírószágnál. A vőlegény és rokonai ugyanis több száz korona utazási és egyéb költség miatt pört indított a „menyasszony” családjá ellen.

Morál: csak olyan fényképesznél dolgoztassunk, aki nem idealizál és nem csinál beszélő fotográfákat.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradmegyei közgyűlés. Rövid és nagyon csendes közgyűlést tartott ma délelőtti 9 órakor Urbán Iván főispán elnöke alatt Aradmegyei törvényhatósági bizottsága. A rendkívüli közgyűlésre a szolgabírákon és egyesületi gyűlések miatt is nagy számmal Aradra jött jegyzőkön kívül alig egy-két bizottsági tag jelent meg. A 19 pontból álló tárgysorozattal összesen tizenhárom perc alatt végeztek az előadók, mert felszólalás egyáltalán nem történt. A községi költségelérőirányzatokat és számadásokat en bloc vették tudomásul és hozzászólás nélkül elfogadták az állandó választmány javaslatait a többi ügyekben is, amelyek közül talán legérdekesebb az a felhatalmazás, amelyet Dálnoky-Nagy Lajos dr. alispánnak a munkásbiztosító pénztárral szemben adtak. Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár ugyanis nagyobb összegekkel tartozik a megyei kórháznak az ott állott pénztári tagok gyógyítási és ápolási díja fejében. A közgyűlés az addig sikertelen behajtási kísérletek következtében a kereskedelmi miniszter közbe lépését kéri, azonkívül pedig felhatalmazta az alispánt, hogy a követelés erejéig a munkásbiztosító jövedelmeit letiltathassa. — A közgyűlésen választás is volt: a 27 jelenlevő bizottsági tag egyhangulag Pahl Miklós erdőtanácsost választotta meg a közigazgatási erdőészeti bizottságra.

Aradmegyei szolgabírák gyűlése. Aradmegyei mai rendkívüli közgyűlése után a kisteremben a főszolgabírák és szolgabírák tartottak értekezletet, amelyen munkásbiztosítási ügyeket tárgyaltak. Sok terhet és nehézséget okoz ugyanis a munkásbiztosító pénztárnak az a felfogása, hogy az olyan 2400 koronánál kisebb fizetésű községi alkalmazottak, mint a kiabíró, éjjeli őr, kondás, községi rendőr, pásztor biztosításra kötelezettek. A pénztár egyszerűen kiveti a tagjárulékokat az említett községi alkalmazottak után és ezzel meglehetősen nagy terheket ró a vagyontalan községekre. A munkásbiztosítási törvényben nincs is kellőleg meghatározva, hogy ezek a községi alkalmazottak biztosításra kötelezettek-e, vagy sem. A községek ezenkívül arra is hivatkoznak, hogy a pásztor, éjjeli őr inkább gazdasági eseléd minőségű alkalmazást tölt be, tehát nem kötelezhető ipari munkásbiztosításra. Hogy a további bonyodalmakat elkerüljék és a biztosítás anyagi terheitől is szabaduljanak a községek, a szolgabírói értekezlet abban állapodott meg, hogy jövőben mindezeknek a községi alkalmazottaknak betegségük esetére husz heti ápolást és ellátást biztosítsanak. A munkásbiztosítási törvény ugyanis azokat az alkalmazottakat, akiknek 20 heti ápolást munkaadójuk biztosít, egyáltalán nem kötelezi pénztári tagságra. — A szolgabírák értekezlete után a pénztári tagok ipari baleseteinél előforduló jegyzőkönyv-fővételek bonyodalmas volta miatt azt határozták, hogy ezután olyan esetben, amikor a balesetből bűnügy is keletkezik, a balesetfelvételi jegyzőkönyvben az eset bűnügyi részére is kiterjesszék, hogy ne kelljen külön két jegyzőkönyvet fővenni.

Az aradi zálogházak kamatszedése.

— Kuriai döntés az Ipar- és Népbank perében. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 22.

Rendkívül érdekes, mondhatni országgra szóló jelentőséggel bír az a döntés, amelylyel a Kuria a napokban egy régóta folyó aradi peres ügy aktáit lezárta. Konkrét följelentésből évek előtt indult meg az eljárás, amelyben az volt kérdéses, hogy a zálogháznak mennyi időre szabad előzetesen levonni a kamatot a kölcsönösszeg után. A két alsófoku ítéllettel szemben a Kuria a legliberálisabb álláspontot foglalta el, amikor a törvényt oly módon magyarázta, hogy előre csak egy hónapi kamatot vonhat le a zálogkölcsönző. A kuriai döntés jelentőségét az adja meg, hogy a legtöbb vidéki zálogházban a három havi előzetes kamatlevonást gyakorolják. Már pedig azoknál, akiket az élet a néhány koronás zálogházi kölcsönökre utal, nem kis összeg ez a néhány fillér sem, amely koronákra szaporodik föl ott, ahol talán minden hó végén zálogházba vándorolnak az értékes tárgyak és néhány hét, vagy csak nap múlva három havi kamat elvesztésével válthatók vissza.

A múlt év elején az aradi rendőrség följelentést tett a járásbírószágnál és a följelentésben azt adta elő, hogy az Aradi Ipar- és Népbank kézirátlog-kölcsön osztályánál Hehs Béla vezérigazgató tudtával az egy hónapnál hosszabb időtartamra — rendszerint három hónapra — elzálogosított ingóságokra adott kölcsön 12 százalékos kamatát az elzálogosítás egész tartamára előzetesen levonják. Ezzel — mondotta a följelentés — a kézirátlog-kölcsön ügyletről szóló 1881. évi XIV. törvénycikk 23. szakaszába ütköző kihatást követhet el, mert a lejárat előtt kiváltott ingóságok után nem térítik vissza a kamat megfelelő bányadát. — A járásbírószág végzésében megtagadta a bűnvádi eljárásnak hivatalból leendő megindítását azzal az indoklással, hogy az idézett törvény 11. szakasza csak arról intézkedik, hogy az egy hónapnál hosszabb időre történt elzálogosításnál napokra számítsák a kamatot. Arról azonban, hogy valami az előre levont kamatból visszatéríthessék, a törvény nem intézkedik. Az aradi királyi törvényszék másodfokon is megerősítette a járásbírószág végzését.

Igy jutottak az ügy iratai végleges döntés alá a Kuriahoz, amelynek egyik tanácsa most kimondotta, hogy úgy az aradi járásbírószág, mint az aradi törvényszék megsértették a törvényt, amikor a bűnvádi eljárás megindítását megtagadták. A Kuria együtt értelmezte a kézirátlog-kölcsönről szóló törvény 11. szakaszát, amely egy hónapnál rövidebb lejáratú időnél egy hónapi, annál hosszabb lejárat esetén napokra kiszámított kamatszedését engedi meg és az idézett törvény 13. szakaszát, amelynek értelmében a zálogjegytulajdonos a lejáratú idő előtt bármikor követelheti visszaváltására az elzálogosított tárgyat. A két szakasz egybevetéséből azt az egyedül helyes értelmezést állapította meg a Kuria, hogy egy hónapon tuloshasem lehet több kamatot számítani, mint ahány napig az elzálogosítás tényleg tartott, amennyiben tehát a kamatot előre levonták, a megfelelő részt vissza kell téríteni.

A Kuria döntése nem jár azzal a következménnyel, hogy most megindítsák a bűnvádi eljárást Hehs Béla ellen, mert a följelentés időközben elévült. Épen az elévülésre való tekin-

tettel hangsúlyozta a Kuria határozatában, hogy a két alsó fokon eljáró bíróság megsértette a törvényt.

Annai következménnyel azonban jár ez a döntés, hogy a jövőben a záloghának jóval kevesebb kamatot kötelesek szedni. Anyanyit tudniillik, amennyit a kuriai döntvény körülír.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Holló Lajos mandátuma. Budapestről jelentik: A Kuria második választási tanácsában Zachár Emil elnök ma délelben hirdette ki az ítéletet abban az újabb petícióban, melyet a kisebbségben maradt Kázy-párt nyújtott be Holló Lajos dr. kiskunfélegyházi mandátumának érvénytelenítése végett. Az első petíciót, mint ismeretes, a kérvényezők, közvetlenül a határozathozatal előtt visszavonták s ekkor a Kuria közel harminkezer korona költséget állapított meg. Az újabb kérvény arra az érvénytelenségi okra volt alapítva, hogy özvegy Holló Józsefné, a képviselő özvegyasszonyának házában állandóan terített asztal mellett lakomáztak a választók és nem választók, akiket Holló Lajos arra buzdított, hogy ő rá szavazzanak. A Kuria az új kérvényt elutasította s perkoltság címen négyezerhatvan korona állapított meg.

§ Hamis tanúzását vádolt ügyvéd. Budapestről jelentik: A budapesti büntető-törvényszék ma délelőtt folytatta Miklovics József dr. és társa, Boiu Romulusz dr. ellen hamis tanúzásért a tárgyalást. A mai második napon a tanúk kihallgatását folytatta a bíróság. Az első tanu Eisler Lipót ügynök volt, aki tanúvallomásaiban elmondotta, hogy ő is adott évekkel ezelőtt ezer forint kölcsönt Batthyány Béla grófnak, ezt az összeget nem tudta visszakapni tőle. Kihallgatta a bíróság Ledniczky Márton ügyvédet, akit annak idején az V. kerületi járásbíróság ügygondnokul rendelt ki Batthyány Béla gróf örökösének behajtására. Az ügyvéd elmondotta, hogy Miklovics említette volna előtte, hogy az öreg gróffal az utcán találkozott és ott ígéretet tett volna neki Batthyány Béla tartozásának megfizetésére. A védő ezután Polónyi Géza beidézését kérte, aki 1899 ben levelet intézett Miklovichhoz. A bíróság azonban, minthogy a becsült levelet elegendőnek tartja, Polónyi beidézését nem rendelte el. Haas Jánosné, a másodrendű vádlott volt lakásadónője, azt vallotta, hogy Boiu rendes ember volt, aki pontosan fizetett és abban az időben, mikor nála lakott, erdők eladásával foglalkozott. A tanúkihallgatás ma még nem fejeződött be. A törvényszék a tárgyalást szombat délelőtt tíz órakor folytatja.

§ Szabadon bocsátott szerelmes. Megírtuk, hogy Seitelbach Salamon pankotai lakos S. Piroskát állítólag meg akarta gyilkolni szerelem féltésből. Seitelbachot ma az ügyészség szabadlábra helyezte, mert kiderült, hogy nem gyilkosságot, hanem csak közcsend elleni kihágást követett el.

§ Gyújtogatás nemzetiségi gyűlöletből. Megírtuk, hogy Horga Juonné tótváradi románasszonyt a csendőrség letartóztatta, mert állítólag ő gyújtotta fel Tomutia Vazul tótváradi jegyző szalmakazait. A román asszony ma beismerte, hogy tényleg ő a gyújtogató és a büncselekményt nemzetiségi gyűlölködés miatt követte el. Azt is bevallotta, hogy őt felbistatták a gyújtogatásra. A hatóság most azt nyomozza, hogy a bűnös asszonyt kik bujtották fel a büncselekményre.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: Nem lehessen tudni, szimfonia. A) bérlet.

Szombat: Kis gróf, operett. B) bérlet.

Nem lehessen tudni.

(Komédia 4 felvonásban. Írta: Bernard Shaw. Fordította: Hevesi Sándor. Bemutató előadás.)

Mrs. Clandon a saját hálójában megfogott suffragette és Valentin doktor az egészséges gondolkodású éhenkórász két ellentétes gondolat pohárát került össze. És mindkettőnek Shaw adja a mondanivalóját, Shaw teremti meg a leggroteszkebb suffragette figurát és a józan praxsis nélküli dokort és mindkettőnek az álláspontját egyforma hővel, sokszor megtevészlő erővel tudja képviselni. A két lelkű Shawnak szatirája sokszor önt olyan köntözt, melyen keresztül képes megtevészteni a legélesebben látott és és nem tudjuk, nem-e a szatira a komoly és szatirikus a másik. Játsszunk velünk, miként játszik saját figuráival, mikor azt hisszük, hogy teljesen tisztában vagyunk az intencióival, akkor kisiklik a megértésünk-ből és új mókát kezd velünk. A Nem lehessen tudni négy felvonásos epica a suffragette álláspont mellett a házasság ellen, a Shaw szatirizáló szemüvegén keresztül nézve. A vége az, hogy miként a bölcsességet képviselő pinsér mondja — minden ember megijed a házasságtól, amikor komolyan rákerül a sor; de sokszor nagyon jól sikerül — nagyon kellemes és boldog — időnként.

Es az. Mióta a házasság intézményét kitálaták, azóta vitatkoztak felette, hogy jól van-e megcsinálva, de helyette jobbat nem talált ki senki. Nem lehessen tudni, van-e jobb? Egy pár Shaw házasságellenes szellemében nevelt hősnője Gloria is, akit úgy nevelt az anyja, hogy a föld legkárhózasabb intézménye a házasság és Gloria az első ügyes széptevőnek úgy a hálójába esik, hogy a pár perces ismeretség után keletkezett szerelem házassággal végződik. Ha a darab meséjét nem is mondjuk el, az egész komédiát tudjuk Glóriának itt elmondott esetéből. A nemek harcaát Shaw sem akarja megoldani, csak elmésen mulat rajta és mulattat vele és örök problémának hagyja meg, amíg két nemű emberek élnek a földön.

A Nem lehessen tudni igazi Shaw darab. Szellemes, mulattató, utánozhatatlanul eredeti, csupa sziporkázó ötlet, melyet hallgatni, olvasni egyképen gyönyörűség. Nagyon természetes, hogy siker járt a bemutató nyomonán, melyet ambiciózus jó előadásban hoztak színre.

Mrs. Clandont, helytelen szereposztással Follinuszné adta. Nem alakításának rovására jegyezzük fel ezt, hanem az előadások egysége szempontjából. Follinuszné jól adta a szerepet, de nem az ő egyéniségéhez van szabva. Mrs. Clandon szerepében csak Novák Irént tudjuk elképzelni és neki is kellett volna kiosztani. Glóriát K. Kápolnay Juliska játszotta a szerző minden instrukciójának hűséges betartásával. Csupa szenvedély, amellel gögös büszkeség, fagyasztóan hideg, ez a hidegség azonban felolvad szépségének vonzó erejében. Nagyon szép sikere volt. Beregi Sándor dr. Valentin szerepében az egészséges humort szellemes bonhomióval, gyönyörködtető, vonzó előadásban adta vissza. Kápolnay Juliskával együtt sokszor tapsolták a függöny elé. Harmath Józsefnek, Vassnak, Kesztlérnek, Dallinek és Várnainak volt még számottevő sikere.

A közönség meleg fogadtatásban részesítette a sikerült Shaw premiért. H. G.

* A magántisztviselők estélye. E hét szombatján, tehát alig egy-két nap múlva lesz a szezon legfényesebb, legnagyobb sikerű mulatsága, a magántisztviselők estélye. Hogy a Fehér Kereszt nagytermében tartandó mulatság tényleg oly nagyszabásúnak ígérkezik, ezt bizonyítja az a hatalmas, szinte példátlan érdeklődés, amellyel a közönség az estély, s annak szereplői iránt viselkedik. Hiszen nem is esoda ez a nagy érdeklődés, mert hiszen eltekintve attól, hogy a hangversenyen szereplők mindegyike művész ember, a hangversenyen Kiss József a legnagyobb élő poéta fog felolvasni. Badó Árpádné pedig, atinek esodás hangjában, nagy művészetében épen a napokban gyönyörködhetett az aradi publikum, dalokat fog énekelni az estélyen. Kiss József, a város illusztris vendége, szombaton délelben fog Aradra érkezni, ünnepélyes fogadtatására a rendezőség már minden előkészületet megtett. Kiss József rendkívül meleg hangu levélben jelezte Aradra jövetelét, a levélből a következő részt adjuk: „Pénteken indulok Szolnokra, onnan szombaton vőm, Bauer Gyula örnagy, kíséretében tovább. Érkezem a déli gyorsvonattal. A szombati délutánt pihenőre akarom felhasználni. Ön jó aram örködni fog felettem, hogy pihenésem legyen. Mindezekből látha ja, hogy gyatra vendéget kapnak. De hát istenem ki tehet róla? Invitáltak volna tíz évvel hamarabb. Egyéb-ként az is lehet, hogy jól viselem magamat. Olyan vagyok, mint a jó csatoló, ha ágyudörgést és trombitaszót hall, elfelejti, hogy göthös és sán'a és nyomorult.”

* Mikádó vasárnap délután. Sullivan bájos, dallamos zenéjű operettje, a Mikádó, amelyet a közelmúltban mutatott be óriási sikerrel a társulat, vasárnap délután kerül színre a premier szereposztásában.

* Avarffy Géza drámája. A színház igazgatósága legközelebb Avarffy Géza 4 felvonásos szomorujátékát hozza színre, a Költő álmat. A drámai személyzet nagy gondnal készül az aradi költő darabjára.

* A provençesi vándor. Nagy ambiciójával készűl az operettársulat a Provençesi vándor című regényes nagy operettre, amelyben az egész énekeszemélyzet játszani fog. Az operettet a társulat a közel jövőben mutatja be.

* A vasárnapi utolsó filharmoniai hangversenyen előadandó „Tavaszi” szimfóniai költemény szerzője, Reifner, igen meleg hangu levelet intézett a filharmonikusok karmesteréhez, Zellner Sándorhoz. „Igen örülök — írja — hogy e művem számos sikere után, melyeket az egész kontinensen aratott, Magyarországon épen Aradon az Ön elismert s külföldön is jó hírnévnek örvendő vezetése alatt fog először előadni. Remélem, hogy a temperamentumukról ismert magyarok nagyobb tüzzel fogják játszani, mint a bécsi filharmonikusok Wein-gartnerrel, kik kissé szalonszerűen fogták fel.” — E kívül még Mendelssohn, Massenet és Smetana művei vannak a műsoron. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a vezetőség kéri az előjegyzőket jegyeik átvételére, különben az újabb jelentkezőknek kellene átadni.

* Bernard Shaw páratlan sikerű vigjátéka „Nem lehessen tudni” már könyvalakban is kapható Juhász és Társánál Andrassy-tíz 16.

* Szerelem és becsület. (Az Apolló új slágere.) A kaszányák sötét mogorva falai mögött lejátszódó komor tragédiák alig-alig kerülnek ki nyilvánosságra. Csöndben, minden emóció nélkül játszódna le a legvéresebb, a legtragikusabb események is anélkül, hogy a közvetlenül érdekelteken kívül más is tudna azokról. Egy ilyen katonai tragédia az Apolló-színház legújabb szenzációs slágere, amelyet pénteki műsora keretében mutat be s amelynek Szerelem és becsület a címe. Ritttau lovag hadnagy a tábornok fiatal feleségében régi szerelmére ismert, akinek egy alkalmas pillanatban szerelmet vall. A tábornok feleség-

nek egy ékszerész számlát küld 6000 koronáról s felszólítja őt, hogy tartóztat 3 nap alatt fizesse ki. A tábornokné kétségbeesetten Rittnaubhoz fordul, akinél éppen van 6000 korona, amit egy barátja bízott rá. A hadnagy át is adta a pénzt az asszonynak, aki boldogan lélegzik fel. A főhadnagy, aki Rittnaura bízta a 6000 koronát, néhány nap múlva követeli a elszámolást, aminek a hadnagy nem tud eleget tenni s ezért börtönbe kerül. A tábornokné kétségbeesetten rohan mindenfelé, hogy megmentse szerelmest, a hadnagyot s sikerül is neki elegendő pénzt szereznie. Boldogan siet a börtönbe, hogy átadja a hadnagnak a pénzt, de már késő, Rittnaut nem lehet megmenteni. A hadnagyot a hadbíróság megfosztja tisztirangjától s börtönre itéli. A börtönben meglátogatja őt a tábornok, aki részvételt viseltek a hadnagy tragikus sorsa iránt s revolvért ad át neki. Néhány perc múlva jelentik a tábornoknak, hogy Rittnau főbeütötte magát. A tábornok a halálhírt lesújtva fogadta, neje pedig ájultan esik össze. A fenomenális, minden ízében megrázó tragédiát az Apolló pénteken mutatja be. 177

* Sárkányölő Szent György. (Az Uránia siágerja.) Csak a napokban olvastunk arról, hogy egy amerikai filmgyár elkészítette Columbus Kristófnak életrajzát mozgófényképben és ez a felvétel százötven ezer koronába került. Azok előtt, akik figyelemmel kísérik a mozgófényképeket, nem hangzik bihetetlenül ez az összeg. Itt van demonstráló példának az Uránia színház jelenlegi siágerje Szent György. Oriási összegeket emésztett fel ennek a képnek a színözása. Egész palotákat emeltek, a legapróbb részletekig gondos körültekintéssel, tömegek százait öltöztették fel olyan kosztümökben, mely teljesen egyezik a hagyományokkal. Gazdaság, pompa, fény, sehol semmi takarékoskodás, csakis így lehetett elérni azt az abszolút illúziót, amit ez a mestéri kép kelt a nézőben. Mikor abhoz a jelenhez érünk, hogy a barlangból előtörő sárkányt kell kivégeznie Szent Györgynek egész lelkünkkel rabjai vagyunk a képnek. Minden idegünkkel figyeljük az eseményeket és az előadás végén nagy szennző benyomással távozzunk az Urániából. A kinematográfia egyik legnagyobb csodája ez a kép. 175

József főherceg felgyógyulása.

— Távozás a szanatóriumból. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 22.

Ma reggel tizenegy órakor egy udvari auto állott meg a Fásor szanatórium előtt. Kévéssel utóbb a szanatórium kertjében feltűnt József főherceg, Augusztia főhercegnasszony és Herczel professzor társaságában. Január 25-én, majd egy hónapja már, hogy a főherceget vakbélgyulladás tünetei közt megoperálták, egy hete egészen jól érzi magát, ma pedig visszatért budavári palotájába. A főherceg dalias tartása a régi, csak az arca sápadt és mintha szikárabb lenne férfias alakja. Augusztia főhercegnasszony ma reggel érkezett Bécsből, ahol tegnap a király fogadta. A főhercegnasszony megköszönte a királynak az ura betegsége idején tanúsított meleg érdeklődését. A király behatóan érdeklődött a betegség lefolyásáról és örömeinek adott kifejezést, hogy József főherceg már a teljes felépülés útján van.

József főherceg ma már nyolc órakor talpon volt. Egyenruhába öltözött és úgy ment a főhercegnasszony elé.

— Gyakorlom magam a járásban... — mondta jókedvűen.

— Megkérte Herczel professzort, akit *mein lieber Herczel*-nek nevezett, hogy bár orvosainak személyesen köszöni meg önfeláldozó ápolásukat, fejezze ki a szanatórium egész személyzete előtt megelégedését és köszönetét. A főherceg *Hirtenstein* főorvosnak és *Katzen* al-

orvosnak külön mondott köszönetet. Az ápoló nőjének így mondott búcsút:

— Isten áldd, Juci, remélem nem ápol engem többet...

Tizenegy óra után liften jöttek le a kertbe József főherceg, Augusztia főhercegnasszony (fekete selyem ruhában fekete struccollas kalapban) és Herczel Manó dr. Átmentek a kerten. A főherceg boldogan ismételte:

— Oh mily gyönyörű tavasz! Oh mily gyönyörű tavasz...

Az udvari kijárat előtt várta őket az auto. A főherceget a professor segítette fel. Huszonöt perc múlva otthon voltak. Az Andrássy-úton, a Lánchídon át robogtak fel a várba. Herczel tenár még minden nap meglátogatja fenséges betegét, aki azonban már teljesen jól van és két hét múlva teljesen folytathatja régi életrendjét.

Külföldi színházépítő Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 22.

Az aradi új színház építésének kérdése mint ismeretes, annak az ankétnak a magatartásától függ, amelynek összehívására a legutóbb tartott törvényhatósági bizottság közgyűlése Varjassy Lajos polgármestert megkérte. Ezen a feztelen megbeszélésen kell kialakulnia annak a kérdésnek, melyik hely legalkalmasabb színházi célokra.

Az építés kérdése iránt, úgy látszik, nemcsak Magyarországon, hanem a külföldi színházépítők körében is érdeklődés mutatkozik, noha nem bihető, hogy a megvalósítás oly gyors tempóban történjék, mint ahogy azt sokan hiszik... Varjassy Lajos polgármester még nem határozott az ankét idejének összehívását illetőleg sem, mert nem tartja az ügyet sürgősnek és még azt sem állapította meg, vajon kiknek részvételével és mely érdekkörök bevonásával tartsa meg a tanácskozást.

Ma egy berlini színházépítő és berendező cég művészi vezetője, Molnár Árpád Aradon tartózkodott és Lócs Rezső gazdasági tanácsnoknál érdeklődött a színházépítés iránt. Elmondotta, hogy a berlini Verch és Flotow színház berendező vállalat, amely a pankotsi származású Kaufmann Oszkár színházépítő művésszel szövetkezett, az esetben, ha a város elhatározná, hogy új színházat épít, ők kedvező pénzügyi feltételek mellett a saját reszükben felépítenék teljesen modernül berendeznék, színpaddal, díszletekkel és minden szükségességgel felszerelnék. A cég Németország nagy városai-ban épített már színházakat — mondotta a művészi vezető a tanácsnoknak — és az ő működésükhöz fűződik a forgó színpadok meghonosítása és ezáltal a színpadi illúzió fokozásának tökéletesítése. Kaufmann művészi egyéniségét a berlini Hebbel színház, továbbá a Kurfürstentheater hirdetik. Kijelentette Molnár festőművész, hogy hajlandó rövid időn belül vázlatokat készíteni és azokat a város rendelkezésére bocsájtani.

A tanácsnokkal folytatott beszélgetés folyamán a hely kérdésére nézve két alternatíva körül folyt az eszmecsere és a művész úgy a mai színház helyén, valamint a Kossuth park mögött emelendő színház épületre vonatkozó térrajzi adatokat feljegyezte és a tervezésnél mindkét lehetőségre gondolt.

Alkalmunk volt a művésszel a kérdésről beszélgetni és kijelentette, hogy az esetben, ha az új színház részére a mai bérház előtti ut-

testből a Szabadság-tér vonaláig terjedő részt a város igénybe veszi, akkor a maga részéről is a mai színház helyét tartja a legalkalmasabb megoldási helynek.

Szövetkezés

Fischer Eliz meggyilkolására.

— Tárgyalás az aradi törvényszéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 22.

Élénk feltűnést keltett a múlt év vége felől az a gyilkossági kísérlet, melyet a milliomos Fischer Eliz ellen szándékoztak egy bűnszövetkezet elkövetni. Tudvalevőleg Fischer Eliz házimestere, Sági István, annak felesége, Tóth Lőrinc inas, Nikodin György facér csaposegény s szeretője, Kátyán Juliska álltak össze, hogy a milliomos asszonyt leütik s azután kirabolják.

Véletlen körülmény akadályozta meg a terv véghezvitelét s a bűnösök a rendőrség kezebe kerültek. A bűnszövetkezet tagjai itt mindent bevallottak, beismerésük alapján vizsgálati fogságba kerültek s mai napig is fogva vannak. Nemrégiben adta ki ellenük az aradi kir. ügyészség vádiratát, néhány nappal ezelőtt pedig a törvényszék vádtaácsa vád alá helyezte a vádirat alapján a Btkv. 288. §-ába ütköző gyilkosság bűntettének elkövetésére irányzott szövetkezés büntetése miatt.

Az ügyészség vádirata szerint Sági István 26 éves róm. kath. nős házimester, Tóth Lőrinc 20 éves református nőtlen szobainas, Nikodin György 23 éves görög keleti, nőtlen csaposegény, vizsgálati fogságban levő, továbbá Sági Istvánné és Kátyán Juliska cseléd szabadlábbon levő vádlottak 1911. november elején szövetkeztek Fischer Eliz meggyilkolására és kirabolására. 1911. november 10-én este Sági István és Tóth Lőrinc lesbe álltak, Nikodin pedig bekopogtatott Fischer Eliz ablakán s azzal az ürügygyel akarta kicsalni az udvarra, hogy a házimester lopja a fáját.

A vádirat indoklása szerint Sági István, aki Fischer Eliznél, mint házimester volt alkalmazva, ennek neje Sági Istvánné Todorán Mária, Tóth Lőrinc és szeretője Kátyán Juliska, végül Nikodin György gyanúsítottak Aradon 1911. november hó elején megbeszélték, hogy Fischer Elizt, aki a novemberi házbérekből sok pénzt tart magánál, megölik és kirabolják. A bűncselekmény véghezvitelére előbb mérget akartak beszerezni, majd fürdőkádjaiba akarták megfojtani, végül abban egyeztek meg, hogy az udvaron lesbe állva valami ürügygyel kicsalják lakásából és úgy ölik meg.

A terv szerint 1911. november hó 10-én este 9 óra után Sági István, Tóth Lőrinc és Nikodin György gyanúsítottak Fischer Eliz udvarán lesbe állottak, Nikodin bekopogtatott Fischer Eliz ablakán s mikor az kérte, hogy mit akar, Nikodin azt felelte, hogy jöjjön ki, mert a házimester lopja a tűzfáját. Fischer Eliz azonban gyanút fogott, nem ment ki egyedül, hanem a házban lakó varrónőkhöz fordult s azokkal együtt lámpával a kezében ment a házimester lakásához. Így megghiusult a gyilkosság és rablás kísérlete.

A vád alá helyezés már jogerőre emelkedett s így a bűnügy március elején főtárgyalásra kerül. A beidézendő tanúk között szerepel Grozán Tivadar is, aki tudvalevőleg a bűnszövetkezetet Fischer Eliz előtt leplezte. Akkoriban a milliomos asszony jutalmat helyezett kiállításba Grozánnak, ezt azonban Grozán még mindig nem kapta meg.

HIREK.

Üldözték a leányok,

üldözték a mozi képek.

— Napfürdő az utcán hétfokos hidegben. —

Tévirati tudósítás.

Székesfehérvár, február 22.

Egy szerencsétlen fiatalembert rendőri segítségkel szállítottak be a mentők a székesfehérvári Szent György-kórház elmeosztályára.

Szabados János huszonöt éves joghallgató, tartalékos honvédbadnagy a szerencsétlen, a ki öt esztendővel ezelőtt jelesen maturált a székesfehérvári főgimnáziumban. — A fiatalember, aki egy szegény özvegy asszonynak egyetlen fia, alighogy kikerült az iskolából, idegbajt kapott. Félben kellett hagynia a tanulást és a városnál nyert napijasi alkalmazást, de ott sem boldogul idegbaja miatt. Megpróbálkozott a vasutnál is, de betegsége annyira elhatalmasodott szervezetén, hogy ott sem viselhette tovább tisztviselését. Később besorozták katonának a az önkéntesi évet a székesfehérvári 17. honvédgyalogezrednél szolgált is, hol sikerrel állta ki a tiszti vizsgálatot is. A katonaságtól kiszabadulva újra a jogi tanulmányoknak szentelte idejét. Idegbaja azonban egyre súlyosbodott. Most már rémképek gyötörték.

— Nem tudom, hogyan van, mondta édesanyjának, hogy folytonosan a falon keresztül is mozi-képeket látok... Rettenetes mozi-képeket...

Majd azt panaszolta környezetének, hogy bárhová megy, mindenütt leányok vannak a nyomában, akik üldözik. Betegsége később annyira veszedelmessé vált, hogy a múlt év őszén hozzátartozói kénytelenek voltak a kórházba szállíttatni. A székesfehérvári kórház elmeosztályának volt két hónapig lakója, ahonnan mint gyógyultat bocsátották el. A szerencsétlen fiatalember egy ideig csendesen viselkedett, mignem most teljes erővel kitört rajta a betegség. Az elmúlt éjjel rémképek gyötörték a folyton mozilakokkal viaskodott. Délben pedig meztelenre levetkőzve, kifekkadt az udvarra a napra. Hozzátartozói nem tudták rávenni, hogy bemerjen a hét fokos hideg elől.

— Napkutatékat! — kiáltotta — és ne merjenek háborgatni, mert mindenkit megölök!...

Később mégis bevitték a lakásba, ahol tört-zuzott mindent. Azután kiszabadította magát az őrök kezéből, meztelenre kifutott az utcára és ordítózva szaladgált. Senki sem mert megközelíteni. Értesítették a mentőket és a rendőrséget. Végre ezeknek hosszas küzdelem után sikerült a dühöngő ördögöt hálójai, melyet úgy hajítottak rá, ártalmatlanná tenni. A szerencsétlent beszállították a Szent György kórház elmeosztályára, ahol külön zárkában helyezték el.

— Változások a külügyminisztériumban. Bécsből jelentik: Berchtold gróf külügyminiszter Berlinbe utazik, hogy Vilmos császárnak bemutatkozzék. Bemutatkozik továbbá Bethmann-Holwegh birodalmi kancellárnál is és Kiderlen-Wechter külügyi államtitkárnál.

Aerenthal külügyminiszter halálával a diplomáciai karban megindult változás, biztos forrásból szerzett értesülés szerint, még nem ért véget. Burián báró már régebben ohajtott lemondani a közös pénzügyminiszteri állásról és most a felesége miatt a német nagykövetséget elhagyni készülő Szögyényi Marich gróf helyét foglalja el. Eszterházy Pál gróf konstantiná-

polyi nagykövet lesz, amennyiben Pallavicini örgróf lemond állásáról.

A Budapesti Tudósítót legilletékesebb helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy mindazok a hírek, amelyek a magyar tisztviselőknél a külügyminisztériumból való távozását jelentik, nem igazak. Müller báró osztályfőnök hivatalában maradt, ami pedig Eszterházy osztályfőnök távozását illeti, a hozzá közel állóknak tudomásuk volt arról, hogy Eszterházy több mint egy évvel ezelőtt megakart válni állásától és csak Aerenthalra való tekintettel maradt meg. Kétségtelen az is, hogy a külügyminisztériumban újból magyar embert fognak osztályfőnökké kinevezni és a kinevezés legközelebb meg fog már történni.

— Bilinszki esküje. Bécsből jelentik: A király előtt Schönbrunnban ma délelőtti tíz óra körül letette az esküt Bilinszki Leó közös pénzügyminiszter. Az eskü letételénél Berchtold gróf külügyminiszter és Gudenusz gróf főkamara segédkezett.

— A főszolgabíró tragédiája. A sípadt, gyilkos kór, a tifusz pusztított a múlt hetekben Isztebne és Turdossin árvamegyei községekben. Ifjú Zmeskál Aladár szolgabíró a járvány leküzdése érdekében kiutazott a községekbe. Megkapta a tifuszt és súlyos betegen fekkadt Isztebne, a Csillaghy-család kastélyában. Édes apja, idős Zmeskál Aladár alsókubinai főszolgabíró, a mint értesült fia betegségéről, nyomban Isztebnebe utazott, hogy maga ápolja a beteget. Éjjel-nappal ott volt fia ágya mellett, önfeláldozóan ápolta fiát, aki fel is gyógyult. Akkor azonban az apa esett ágyának, a fiától elkapta a tifuszt. Vármegyeszerte nagy megdöbbenést keltett a tragikus eset híre. A népszerű főszolgabíró felgyógyulásáért valamennyi felekezet templonaiban imákat mondtak. Kissé jobban is lett, de tegnap hirtelen megölte a gyilkos kór, belepusztult a tifuszba. Halála hírére nagy részvétet fogadtak vármegyeszerte.

— Miniszteri tanácsos és hírlapíró véres párbaja. Budapestről jelentik: Andreics János miniszteri tanácsos és Persian Átam hírlapíró között ma véres kardpárbaj volt. A párbaj oka az volt, hogy a fővárosi lapokban pár nappal ezelőtt több interjú jelent meg az állami szénbányák ügyében, amelyek legnagyobb részében Persian, Andreics miniszteri tanácsosra hivatkozott, aki azonban a közölt interjúkat dezavualta. Persian ezért a tanácsostól elégtételt kért. Andreics megbízottai becsületbírságot kértek, a becsületbírság azonban a miniszteri tanácsost a kivás elfogadására kötelezte. Ma délután két órakor volt meg a kardpárbaj súlyos feltételek mellett és Andreics a mellén könnyebben sérült meg, míg Persian a jobb arcán nagyobb vágást kapott, mire a segédek a harc képtelenséget megállapították és az ügyet befejezettnek jelentették ki.

— Egy világhírű tudós halála a vasúti kocsi-ban. André Rikárd tacár, a hírneves geográfus, mint Berlinből jelentik, Münchenerből Nürnbergbe való utazása közben a vasúton ma délelőtti hirtelen meghalt. André, aki életének hetvenhetedik esztendejében volt, egész könyvtárra való földrajzi és néprajzi könyvtár iri, iskolai térképei és térképgyűjteményei világszerte nagyon el vannak terjedve. Két évtizedig szerkesztette a németek legnagyobb földrajzi szaklapját, a Globust. Egyik megalapítója és sokáig vezetője volt a híres Velhagen és Klasing lipcsei könyvkiadó-cégnek.

— Házasság. Öcs Rezső pankotai gyógyszerész vasárnap tartotta esküvőjét Stein Zsigmond magyarádi kereskedő lányával, P. rikével.

— Eladott aradi szálloda. Az aradi Pannónia szálló épülete a mai napon gardát oserált. Az épület ugyanis eddig Funkelstein József aradi terménykereskedő volt, aki két évvel ezelőtt Wittmann Károly özvegyétől vette meg kétszázhatvan ezer koronáért. Funkelstein most a Neuman Testvérek aradi gyárosoknak eladta négyszáz ezer koronáért. Az új tulajdonosoknak hír szerint az a szándékuk, hogy a mostani épületet hárommal teljessé építtetik föl és hatalmas szállodát rendeznek be. — A közeli napokban Aradon egyébként egy másik nagy szálloda is új kezekbe kerül. Csormák Ágoston, a Központi szálló bérlelője, aki alig fél évvel ezelőtt vette át az üzletet, most átadja a szállodát. Budapest egyik szállóbérlelőjével folytat tárgyalásokat a csak napok kérdése, hogy megállapodjanak.

— Elégetett magyar zászló. Raguzából jelentik: Horvátok és szerbek tegnap este jól látogatott gyűlést tartottak, amelyen szóvá tették a horvátországi eseményeket a tiltakoztak a horvát országgyűlés feloszlatása és a magyar rendszert ellen. A gyűlés után utcai tüntetés volt a a tisztek elégettek egy magyar zászlót. A esendőrok több embert letartóztattak, akiket azonban a tömeg kiszabadított. A esendőrok két embert megsebesítettek.

— Kongregációsok a felekezeti háke ellen. Eperjesről jelentik: Az eperjesi jótékony leányegyesület, mely legutóbb alakult meg, kedden első estejéi tartotta a városi Vigadóban. Az esteen megjelent előkelő közönség zsufolással megtöltötte a termet. Általános feltűnést keltett azonban, hogy a megjelent miniegy kétszázötven hölgy között katolikus vallásu alig volt tíz tizenöt, ennek oka, hogy a Maria-kongregáció emoka, Uhlarik Matyasne, Zaborovszky Bela prepost-pedános kivanságara magintotta a katolikus vallásu leányoknak és asszonyoknak az egyetemesen való belepese: és az esteen való részvétel. A titalom oka, az egyesület felekezeti különbség nélkül kívánja egyesíteni Eperjes hölgyeit a humanizmus szolgálatában.

— Nem lesz munkáskizárás. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a gépgyárosok múlt keddi radikális határozata, amely február 24-ére kimondta az általános munkáskizárást, a legtöbb okot az öthónapos fegyvergyári sztrájk szolgáltatta. A fegyvergyári esztergályosok ugyan is díkjülmönözést miatt elnagyták a gyárat meg 1911. szeptemberében a azó a bojkott alatt volt a gyár esztergályos műhelye. Többször történt kísérlet a kiegyenlítésre, de sikertelenül, mert a munkások valamennyi esztergályosnak (őrvendőknek) visszavételét követelték, holott a gyárnak csak huszonötre van szüksége. A fegyvergyárban az esztergályosok bizalmi férfiai és a munkaadók képviselői tegnap délután tanácskozássra ültek össze. Ma a tárgyalás késő estig elhúzódott és teljes meg egyezéssel végződött. E szerint a fegyvergyár visszafogad az elbocsátott esztergályosokból huszonötöt, a többi harmanc esztergályost pedig a többi budapesti gépgyárban helyezik el. Most még hátra van a négy-öt gépgyárban lévő differenciák elsimítása, ami már könnyebb munka. Ma délben a Ganz-féle vilamosági gyárban ült össze a munkásokból és munkaadókból alakult békéltető bizottság, hogy tanácskozzék a gyár esztergályos műhelyére kimondott bojkott visszavonásáról. Mind a gyárosok, mind a munkások között nagy a reménység, hogy a holnaputánra kimondott munkáskizárás nem történik meg, mert ez idő szerint már csak igazán lényegtelen ellentét választja el a harora készült feleket.

— Hornung Salamon — a tengeren. Jelenítettük, hogy a többrendbeli család miatt két évi börtönrre ítélte Hornung Salamon a büntetés elől megszökött. A temesvári kir. törvényszék vizsgálóbírája kiadta a szökevény ellen a nyomozólevelet, a rendőrség értesítette az összes kikötővárosokat, de a szökevénynek sikerült egérutat nyerni. A pontos személyleírását közlő távirati megkeresés február tizenötödikén érkezett Brémába és Hamburgba s a csalónak ennek dacára sikerült a tengerre szállni. A rendőrség értesülése szerint Hornung tizenhatodikán szállt hajóra Hamburgban és most már vigan vitorlázik Amerika felé.

— A Dunába esett cirkusztársulat. Megrázó szerencsétlenség történt ma a zajló Dunán Pancsova és Zimony közt. Bernow nevű vándor cirkusz-tulajdonos akart átkelni a Dunán és három tutajra rakatta fel személyzetét állatait és felszerelését. Alig indultak meg a tutajok a zajló Dunán, a nagy jégtáblák felborították az első tutajt, amelyről az emberek és állatok a vízbe estek. Rémes pillanatok következtek ezután. A vízbe esett emberek segítségkiáltása és az állatok ordítása töltötte meg a levegőt. A másik két tutajon ülők társaiknak segítségére akartak sietni, de a mind sűrűbben rohanó jégtáblák ezeket is felborították. Rettenetes küzdelem fejlődött ki ekkor a jéges hullámokkal. Az emberek jégtáblákra és szétvált tutaj szálfaiba kapaszkodtak és így akartak megmenekülni. Az állatok kétségbeesetten iparkodtak kettejük falát kitörni, ez azonban nem sikerült és odavesztek. Három ember a jégtáblák alá került és a Dunába fulladt, a többiek nehéz küzdelem után megmenekültek, a felszerelés azonban teljesen odaveszett.

— Mi történt az asztal alatt? Hogy már faluhelyen is vannak zsurok és ezeken a zsurokon épügy uralkodik a flört, mint a városiakon, arról egy nagyváradi válópör aktái szolgálnak tanuságot. A vilópert Pasku Tódor dragonyesdi jómódu földmivesgazda indította felesége Kracson Florea ellen és a válóper okát részletesen elmondja. Az ötven év körüli gazda novemberben tea-estét adott, amelyen ott volt a falu fiatalasága. Az asztalról egy kanál esett le és azt a kanalat legények, leányok és menyecskék nagy buzgalommal keresték. Még pedig olyan sokáig kerestek, hogy Pasku Tódor az abroszt elhúzza az asztal alá pillantott és legnagyobb meglepetésére azt látta, hogy Domján Péter, a fiatal Florea asszony leánykori udvarlója, az asztal alatt bujkáló asszonyt illetlen mozdulattal átkarolva hevesen csókolta, mit a nő viszonzott, sőt az ölelést is térte. Mikor megdöbbenve rájuk kiáltott, ijedten felugrottak és kijelentették, hogy a kanalat keresték eredménytelenül és a csókolózást, noha a jelenvolt nők tanúi voltak, határozottan tagadták... Pasku Tódor azonban szigorúan vette a parasztszur fióriját és válópert indított felesége ellen, atinek bűnbánó békülési kísérleteit mereven elutasította.

— Keresztapát és munkát keres. Rontó Mihály nagyváradi műkertészről, aki most a városi faiskolában dolgozik, legutóbb 18 év előtt irtak a lapok, amikor beleszeretett egy szép zsidőleányba és megszökött. Azóta nem hallatszott hír az érdekes párról, míg most Rontó levelet irt egy lapszerkesztőséghez. Elmondja, hogy átkar térni a zsidó vallásra s azért fordul jövőre hitének osztályos társaihoz, ki vállalná el a keresztapaságot? Azután elmondja, hogy öt gyermeke van, a legnagyobb egy 16 éves leány, a legkisebb két kis iker testvér két éves kisleány. A bőséges istenáldás mellett sok csapás is érte a Rontó családot s most nagy szegénységben él, munkaképtelen s ugyan csak általunk fordul a jószívű zsidó urakhoz segítségért, esetleg juttassák be valamelyik uradalomba kertésznek.

— Öt napig börtölő katonaszökevény. Döme Péter két év óta szolgálja a királyt a szegedi huszárezredben. A temperamentumos huszár, aki legénykorában Zenta város leghíresebb legénye volt, sehogyan sem tudott megbarátkozni a katonai fegyvellemmel. Már két ízben is megszökött az ezredtől. Néhány nappal ezelőtt Döme ismét megszökött az ezredtől. Állítólag részt vett valami tizedrangú farsangi mulatságon, pedig nem volt engedélye a kimaradásra, s ezért másnap riportra akarták vinni a köz huszár Dömét. Döme, aki nagyon jól tudta már hogyan büntetnek a kaszárnnyában, nem merre bevárni, hogy újból elítéljék s korán reggel kiszökött a kaszárnnyából. A megszökött katona felkutatására katonai őrzásokat küldtek szét, de minden eredmény nélkül. Tegnap azután, öt nappal a szökés után, a véletlen a nyomozók kezébe juttatta Dömét. A szegedi rendőrség egy rablásban folytat nyomozást már napok óta. Detektívek kutatják keresztül-kasul a batörök állítólagos buvó helyét a rókuszi városrészben. A detektíveknek feltűnt az egyik szérős kertben egy megbolygatott szénaboglya. Amikor átkutatták, egy csontvázsavány, eszméletlen állapotban lévő katonaruhás embert találtak. Döme Péter volt, aki öt napig tartózkodott a szénaboglyában. Nem merre elhagyni rejtékét és az öt nap alatt egy falatot sem evett. Eszméletlenül, súlyos betegséggel szállították be a szökevényt a csapatkórházba.

— A vatróleány gyilkosa. Az aradi törvényszék büntető főtárgyalási tanácsa a február havi esküdtzéki cikluson akarta tárgyalni Adamovics Mihály kereskedőségű bűnügyét, aki szeretőjét, Terik Klárát revolver lövéssel megölte és ennek anyját pedig súlyosan megsebesítette. A védő kérelmére a bíróság elhalasztotta a tárgyalást és újra megfigyelteti a vádlott elmebeli állapotát, mert Adamovics azt hangosztatja, hogy mióta a rendőrségi fogházban volt, epilepsziája kifejlődött. Domokos László vizsgálóbíró átírt az aradi rendőrséghez és az iránt keresi meg, hogy állapítsa meg, vajjon megfelel-e a tényeknek az, hogy Adamovics a rendőrségi fogdában egy őrlési rohamában az ágyáról fejjel a kövezetre ugrott és ott eszméletlenül elterült. Az megtörtént, mint azt annak idején megírtuk, hogy a fogoly gyufaoldatot ivott, mert öngyilkos akart lenni és az is való, hogy a fogda a földön fekve találta, midőn a cellába lépett. Vajon Adamovics őrlési rohamában követte-e el tettét és miként került a földre, megállapítani nem lehet.

— Gyilkolt a bajonett. Rasicabányáról jelentik: Birlea Péter rasicabányai illetőségű batakatona, aki Karánsebesen szolgál, januárban a görög keleti karácsonyi ünnepek alkalmával odabaza volt szülői meglátogatására. Egyik este elvetődött a kereszmába, ahol Wawrok Vilibald legényismerőseivel találkozott. Eleintén csendesen borsogattak együtt, majd pedig valami fölött vitába elegyedtek. A vitából aztán civakodás lett. Birleában aztán egyszerre felbukkerekedett az a tudat, hogy ő a fegyveres hatalomhoz tartozik s a felforrt katonavirtus kezébe vettette vele a bajonettjét, melylyel párszor alaposan odakoppintott Wawrok fejére, s még azon éjjel elutazott garnizonjába. Wawrok tegnap rosszul iett s reggelre meghalt. Életével lakott azért a hallatlan s dőre könynyelműségért, hogy a hadsereg egy közlegényi sorban levő tagjának ellen mert mondani. Önkéntelenül is fel kell vetnünk a kérdést: mire jó, hogy a katonaságlak szolgálaton kívül fegyvert szabad használna?

— Titokzatos holttest. Urdas Anna körösfényesi lakost ma délelőtt az utcán halva találták. A holttesten ütések nyomai látszanak. A titokzatos ügyben az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— Baleset. Koröni József mézeskalácsos segéd Kallap János műhelyében ma a téstágyuró géppel dolgozott, mely két újat leszállította. A mentők a kórházba szállították.

— A „Simal“ fele gőzfürdőben vasárnapi nap a nagy uszoda kellemes meleg vízzel rendelkezésre áll a tisztelt közönségnek. 953

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 22-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Nádor József festőnek Franciska nevű leánya. Eibert Sándor asztalosnak Anna nevű leánya. Meghalt: Novák János 8 hetes fia. Ösv. Dona Alexáné 86 éves magánzónő. Zágori Irma 4 hónapos leány. Frank Ádám 37 éves huszármester. Ösv. Gross Mórné 60 éves magánzónő. Nyisztor Demeter 2 éves fia. Benya Nándor 82 éves főkecsimester. Kávási Sándor 53 éves napszámos. Házasságot kötött: Bikádi József karmester Gavrilovits Katalinnal. Karticsán György favaros Miskutin Ilonával.

— Legujabb francia és angol tavaszi divat és kalaplapok már kaphatók Juhász és Társasánál Andrassy-tér 16. sz.

— Értesítés. Tisztelettel értesitem a tisztelt közönséget, hogy Vas János szabász ur tölem eltávozott és Windt János urat nyertem meg szabásznak, aki éveken keresztül külföldön, ugyisintén itthon is nagyobb városokba, mint szabász működött és bármilyen kényes izléssel kívánt öltönyt elkészítésének megfelel. Miután üzletemet felosztatom és szövetraktáramat kiárusítom, öltönyöket igen olcsó árban készítek. Ösv. inokai Tóth Lajosné.

— Karácsonyról maradt divatlevélpapírok dobozokban, óriási készlet a Weitzer János-utcában egyesített könyv- és papírkereskedésünkben olcsón árusíttatnak. Telefon 517. Ingusz I. és Fia.

— Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— Üzleti könyvek, u. m. straszák, naplók, főkönyvek, másoló könyvek, a legmodernebb irodai cikkek, mindenféle papíráruk nagy készlete. Az összes könyv- és hangjegyvadások raktáron. Nagyválasztéku könyv- és zenemű antikvárium. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár és zeneműkölcsonzó intézet. Kerpel Izsnál, Aradon. Telefon 385. 4871

TÁRKASÁGOK.

(Kalapcsere.) Szerencsén vége van már a télinek s nekem az egész szezonon keresztül nem kellett kalapot vennem.

Nekiadtam októberben egy rozoga keménykalappal. A bélése már a régi jó időkben elszakadt, ellenben a karimája, népiesen mondva: csurgóra állott. Egy napon a kalap megható metamorfózisra ment keresztül: bélése támadt. Csak harmadnap jöttem rá, hogy a kalapot tulajdonképpen kicseréltem. Tekintve, hogy a kalap egész tiszta állapotban volt, nem estem túlságosan kétségbe a dolog miatt.

Két héttel később már egy vadonat új Pörfi kalapom volt. Képzelem, hogy nevetgetett az az ur, aki kávézás után az én kalapomat találta meg a sajátja helyett. Gondoltam, est az új kalapot már nem oserélem el, hisz benne van a monogram: Z. J.

Ezentúl szorgalmasan figyeltem a monogramra. Elvégre az elcserélések soha sem voltak szándékosak, de — egy vadonatúj Pörfi kalap után már csak rosszabb jöhött.

A szórakozottság azonban nem privilégium: ma már uszoda után nem találtam a fogasom a kalapomat. Dühösen szólítottam a pincért:

— Pincér, micsoda számár oserélte el a kalapomat?

Gábor jámboran felelte:

— Azt nem tudom, de ugylátszik, olyan feje lehetett, mint uraságnak!

(A szokás.) Egy aradi kereskedőről szól a nóta. Az illető ma már privatizál, de régebben jegyzett a saját, majd a felesége, végre a felesége és társa nevében.

Vandracsek Ignác

építészeti irodája

ARAD, Mikes Kelemen-u. 5. sz.

Tervek, költségvetések valamint építkezések pontos kivitelben elkészítettnek. Ugyanott pala és cserépfedési munkálatok szintén elvállaltatnak.

Telefon sz. 426.

919

Telefon sz. 426.

Nemrég valami ügyben beidézték tanunak. Vallomástétel után (az eskü kivételét mellőzték), nyugodtan leült a vádlottak padjára.

Az elnök rászólt:

— Kérem, nem az az Ön helye!

A kereskedő legmatikusan felelt:

— Pardon, tévedtem! Hja, a szokás hatalma, a szokás hatalma.

*

(Művészek.) Egy rossz máju barátommal együtt kalauzoltunk egy közös pesti ismerőst a városban. Pesti barátunk egyszerre megszólalt:

— Ki volt az az érdekes sápadt arcú ember, akinek köszöntetek?

— Az? Festő! Nagy művész!! Kötetes kommentárokat lehetne egy-egy képéről kiadni, de mindamellett ő maga sem tudná megmondani, hogy mit is ábrázol a festmény?

— És az a nagyorru ur, aki vele volt?

Erre a kérdésre már Rossmáj barátom felelt:

— Az még nagyobb művész! Kettőt eladott a képek közül!

*

(Vidéki esetek.) Hiába, a vidéki szerkesztőségek némelyikéből még nem halt ki a humor iránti érzék. Egy vidéki lap vezércikkéből, amely a véderő-javaslat ellen dörgödez, vesszük a következő határozatos kijelentést:

Es nagy Deákunk megfordult volna a sirjában, ha ezt megélte volna...

*

Ez is egy vidéki lapban volt, de nem a vezércikkben, hanem a hirdetési rovatban:

Figyelmeztetek mindenkit, hogy ne tévessze össze intézetemet más hasonló szélhámos intézettel.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 22

Készlet.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínaiat, vételre mér-sékelt, 16 ezer mm. néhány fillérrel olcsóbb.

Natáridő.

	Dél	2 óra
sáv	sáv	sáv
Buza 1912. április	11.75-11.76	11.78-11.79
Buza 1912. május	11.68-11.69	11.72-11.73
Buza 1912. október	10.9-11.30	11.02-11.03
Rosa 1912. április	10.57-10.58	10.62-10.63
Rosa 1912. október	9.23-9.27	9.29-9.30
Tej 1912. május	8.86-8.87	8.91-8.92
Zab 1912. április	10.21-10.22	10.22-10.23
Zab 1912. október	8.53-8.54	8.55-8.56

As árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Február 22. —

Magyar aranyárjádék 4 1/2 %	—	—	—	09.90
Magyar koronajárjádék 4 1/2 %	—	—	—	89.95
Magyar koronajárjádék 3 1/2 %	—	—	—	78.30
Magy. földterem. kötvény 4 1/2 %	—	—	—	91.25

Horvát-szlavon földterem. kötvény	—	—	—	92.25
Magyar nyersmennyiség kötvény	—	—	—	210
Tizenhárom. és szegedi sorjegy kötvény	—	—	—	149
Oestrák jaradók papírban	—	—	—	50.20
Oestrák jaradók eszétbe	—	—	—	13.30
Oestrák jaradók aranyban	—	—	—	114
Oestrák koronajárjádék 4 1/2 %	—	—	—	90.25
1980. évi oestrák államsorjegy	—	—	—	159
Oestrák-magyar bankrészvény	—	—	—	19.75
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	868.50
Oestrák hitelintézet részvény	—	—	—	855.75
Oestr.-magy.-államvasut. részvény	—	—	—	731.50
80 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.08
Német birodalmi márka	—	—	—	117.57 1/2
London vista	—	—	—	240.82 1/2
Páris vista	—	—	—	96.30
80 márkás arany	—	—	—	28.51

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. február 22.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	10.85-10.90
11	—	—	—	10.90-11.00
75	—	—	—	12.00-11.10
12	—	—	—	11.10-11.20

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	—	—	—	10.75-10.80
Kosa	—	—	—	9.25-9.30
Arpa	—	—	—	9.00-9.10
Zab	—	—	—	9.15-9.25
fejeget	—	—	—	8.60-8.65

Kőbányai sertéspiac.

Febr. 22 —

Január 21. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 146—148 fillér. Fialat közép (páronként 251—820 kilogrammig terjedő súlyban) 150—152 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 152—154 fillérig.

Sertéselőzár: 1912. évi február hó 19. napján volt készlet 19504 drb. — 1912. február hó 20 án felhajtott 266 drb. — 1912. február 20 án szállított 67 drb. — 1912. febr. 21. napjára maradt készletben 19703 drb.

A hivott sertésüzlet irányzata: tartottak.

Felolós szerkesztő:

Belgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1912. február hó 23-án

A) bérlet

A) bérlet.

Nem lehessen tudni.

Komédia 4 felvonásban. Írta: Bernard Shaw. Fordította: Hevesi Sándor. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Mrs. Clandon	Follinusné E.	Mac Comas	Várnai Jenő.
Gloria	K. Kopolnay.	Dr. Valentine	Dr. Beregi S.
Philip	Vass Jenő.	Fergusson	Keszler Ede.
Dolly	H. Harzath J.	Pincér	Delli Lajos.

Készlet este 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1912. február 23-án:

1. Tripoliszi háború. Aktuális felvétel. — 2. Szerem és becsület. Katonai dráma 3 felvonásban. Szencziócs érdekesítően izgató sláger kép. — 3. Az életmentő. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 1/2 óráról folytatódólagosan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 60 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Müsort ingyen kapnák a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma pénteken, 1912. február 23-án:

1. Triesztből Portoig. Természet után. — 2. A gazdag nagybácsi. Humoros. — 3. Aki stóljára nevet, legjobban nevet. Humoros. — 4. Sárkányölő Szt. György. A legszebb legenda 2 felvonásban. Sláger kép.

Előkészületben:

A szerelem gyermeke. 3 felvonásban.

Előadások d. u. 1/2 óráról kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR.*

GYÖRGY MENYHÉRT
ÉS TÁRSA

Elegáns SZABOTT AR!

Angol raglánok,
Selyem köpenyek,
Posztó-felöltők, TELEFON 855.

Leányka-kabátok,
Gyermekek-kabátok,
Angol costumeok,
Trotteur costumeok,
Leányka-costumeok,
Divat-aljak. SAJÁT MŰHELY!

Arad, Andrassy-tér 8. szám.

A Minorita-templommal szemben.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, József főherceg-ut 3., (a Kossuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

8802

Olcsó árak!!!

Külön osztály mértékszerűtlen rendelésekre.

Czakó Mihály

épület- és műlakatos
Arad. Kossuth-u. cza 9. szám.

A n. é. építetők és építőmesterek figyelmét felhívom, hogy **épület- és műlakatos műhelyt nyitottam.** Elvállalok épület vasalásokat, vasrácsokat, vaskerítéseket, sűrűcsokat, takaréktűzhelyeket, mindennemű javításokat jutányos árban. Becses pártfogást kér

Czakó Mihály.
TANULÓK FELVÉTELNEK!

Új szobafestő- és mázoló-műhely!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Arad, E-Vásztó utca 56. szám alatt (Kápolna-utca végén)

szobafestő- és mázoló-műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat legizlésebb kivitelben, legjutányosabb árakban. Költségvetéssel és mintákkal készséggel, díjmentesen szolgállok. — Vidéki munkákat árkülönbség nélkül fogadok el. — Poloskairást díjtalanul végzek. Szíves megbízásokat kérve, maradok kiváló tisztelettel 931

Molnár Kálmán.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szita-
árak és acélsodrony-ágybetét készítő

Arad, József főherceg-ut 18.

Gyártelep; Kossuth-utca 45. sz.
Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a n. é. közönség szíves figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 861

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás az alanti árakban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delének, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszt asztalneműk és ágyszövetek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruhaza.
Kunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

KÁVÉ

nyersen vagy frissen pörköelve.

TEA

legfinomabb fajokból keverve.

RUM

eredeti és saját töltésű üvegekben csakis az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

Brünnszövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél

BRÜNN 41.

6791

A tanított szövetség és az állami tisztviselők egyenletének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen eszükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta válogaték megtekintésre bérmentve küldeték. 722

Ezelőtt Bolezni Antal

CZERNÓCZKY M. I.

uri és női cipész-üzlete 3561

Salaacz-utca 2. szám.

Hol mértékutáni rendelések legújabb francia vagy amerikai fazonban, legszebb kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Saját készítményű

czipőraktár

legújabb divat szerint.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Czernóczy M. I.

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
Arnoldson Sigrid,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petrás Sári,
Fedák Sári,
Berký Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközönsége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém

használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Első emeleti lakás

az

Andrassy-téren banknak, vagy más intézetnek kiadó.

Bővebbet a kiadóban.

Alkalmi vételök és eladások

és eladások

ékezetárgyakban

nagy és szűktermékben, Arad legmagasabb ára- és ékezetraktára

Deutsch Izidor

ékezet és ékezetárak
Soltész János-utca, Mimerita-palota.

Zálogédelék

nagy és szűktermékben, gyémánt és brilián-
tárgyak a legmagasabb árban meg-
cseleltnek vagy más tárgyakra átváltatva
TELEFON 428. TELEFON 438.

Perimeterőjavítások elfogadtatnak

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumicsövek legolcsóbb gyári árakon.
A szivattyú-hegyéből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel.

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál nem táradják meg a szivattyút, — a gép működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás hozzá való orvosságos egységes csavarek és a legjobb minőségű, be-
gumizolt kenderesövet a legolcsóbb árban.

Kutak

horálat

csőrekek

a legolcsóbb gyári árakban

HÖNIG OTTO

m. kir. szabadalmazott tüzi-
fecskendők és szivattyúkészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Hatóságilag eng. végeladás!

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD. SZÍNHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes

árakat

mindenkinek ritka alkalom kínálkozik
csakis készpénz ellenében beszerezni.
Egyes tárgyak

minden elfogadható árért

adatnak el.

E héten csipke és szalag maradékok!

Kiárusítás csak rövid ideig tart.

23 mtr. vég vászon 6.—, 6.50, 7.—, 7.50

minden celra alkalmas minőség.

Schroll-féle sifonok nagy választék,
finom asztalneműek, abrosz és szalvéták
leszállított árban

Női tavaszi köpenyek 7.50—9.50 frt.

minden színben vannak.

Leányka posztó gallér kapucnival 2.50
kezdve.

Fekete és barna gyermekharisnyák meglepő árban.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt legjobb ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg.

E fontos és nagy

táperejű szer kitűnő

hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben
visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

841

Fagydagánatok

elmulasztására, fagy-

viszketegség biztos

megszüntetésére leg-

jobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 filler.**

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“. Egy

pár perc alatt bármely ha-

jat vagy bajuszt a legszebb

állandó fekete színre lehet

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara

421

2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

a „NITER“ 6 darab egy

eredeti fémdobozban

2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyászati áruház ARAD,

Andrássy-tér 22. sz.

a megyeházzal szemben. —

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Arad és csanádi vasúti pályája

ÁRJUK A LEGMODERNEBB
PERKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZETENKET,

HOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSŐL
FOGVA A LEGFÉNYESEBB KIALÍTÁSIG
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI.

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

DISZMŰMUNKÁK

MONTIROZÁSOK

ÍRÓMAPPÁK.

1755—1912.

Hirdetmény.

A gazdasági gépek tulajdonosainak érdekében közhírré tesszük, miszerint az 1907. XIX. t. c. 3. §-a azt rendeli, hogy minden géptulajdonos a maga költségén köteles az összes gazdasági gépeknél alkalmazott összes munkásokat, ideértve a gépészt is, az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségpénztárnál baleset ellen biztosítani, kivéven, ha meggyőződött arról, hogy az illető munkás a most jelzett pénztárnál mint I. vagy II. csoportbeli rendes, vagy rendkívüli tag, vagy a 120 filléres hozzájárulási díj lefizetése mellett, mint gazdasági cseléd, baleset eseteére már különben is biztosítva van. Ha a gép tulajdonosa ezen kötelezettségének nem tesz eleget, ezen mulasztásából eredő teljes kárért a munkásnak, illetőleg a joguódainak akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle mulasztás nem terheli.

A törvény értelmében a gazdasági gépeknél dolgozó munkások biztosításáért a felelősség még abban az esetben is a géptulajdonost terheli, ha akár valamennyi gépmunkást, akár azoknak csak egy részét is nem a géptulajdonos, hanem a csépeletető gazda állítja a gépbe.

Az iparigazolvány váltására köteles cséplőgép-vállalkozó mindazokat az alkalmazottait, akiket ő maga fizet, az illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnál tartozik biztosítani, ellenben azokat a munkásokat, akiket a csépeletető gazda ad a vállalkozó gépe mellé, a vállalkozó nem a kerületi munkásbiztosító pénztárnál, hanem az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségpénztárnál tartozik biztosítani.

A gazdasági gépmunkások kötelező biztosítására vonatkozó bővebb felvilágosítást és utbaigazítást Dr. Angel István városi I. aljegyző tb. tanácsnok mint hatósági megbízott ad.

Arad, 1912. január 27.

A városi tanács.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Költözők figyelmébe!

Világosvilágítási berendezéseket

cellárokkal

együtt kedvező feltételek mellett szerezhető

KOCH DANIEL

Világosvilágítási berendezések elvételére

Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít

névjegyetelefántcsontpapíron
nyomva

divatos kivitelben.

Hogy én azt nem tudtam!!!

hogy hol kell a finom és igen olcsó**TEÁ-t és RUM-ot**

vásárolni.

1/2 kiló Carton igen finom császár keverék tea	2.60 kor.
1/2 literes üveg igen finom „Hungária” rum	4.75
1 „Jamaicai” I.	1.10
1 „Jamaicai” I.	2.20
1 „Jamaicai” I.	1.80
1 „Jamaicai” I.	8.60

Postal megrendelések naponta pontosan elintéztetnek.

VOJTEK és WEISZ

Arad, Andrassy-tér.

701

Mindennemű finom francia illatszerek, hölgyporok, szappanok, kölni-vizek, szájvizek, fogkefék stb. nagyraktára.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai korigényeinek megfelelő legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívüli olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészíttetnek. Ortopéd cipőket szakszerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról. Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

2660—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

A szín- és bérház környékén közlekedők életbiztonsága és testi épségének megóvása érdekében az Atzél Péter-utcában a teherszállító járművekkel való közlekedést betiltom és elrendelem, hogy a Szabadság-térről az Andrassy-térre, vagy ellenkező irányban közlekedő összes teherszállító járművek a Vörösmarty-utcában kötelesek haladni.

Kivételt képeznek azon járművek melyek a Atzél Péter-utcában való lerakásra szállítanak, vagy onnan el visznek terhet.

Elrendelem továbbá, hogy a szín és bérház mind a négy oldala mellett levő utakon, illetve utcákban a teherszállító járművek akár teherrel megrakva, akár üresen vannak lépésben kötelesek haladni.

Akik ezen rendeletem ellen vétnek, a fennálló törvények értelmében büntetetté válnak.

Ezen intézkedésem a főúti közlekedés szabályozása tárgyában 27227—1911. sz. alatt kiadott rendeletemet, valamint azon fennálló rendelkezést, mely szerint a Forray-utcában minden jármű lépésben köteles haladni, nem érinti.

Arad, 1912. évi február hó 8-án.

Sariot.
Központány.**Vas- rézbutor, sodronybetét gyár.**

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban
a legjobb kivitelben.**Sodronybetétek** vas és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók. Civalalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.**GYÁRHELYISÉG:** ÜZLETHELYISÉG:
AULICH LAJOS-UTCA 14. JÓZSEF FÖHERCEG-UT 7.
TELEFON: 423. szám. TELEFON: 184. szám.

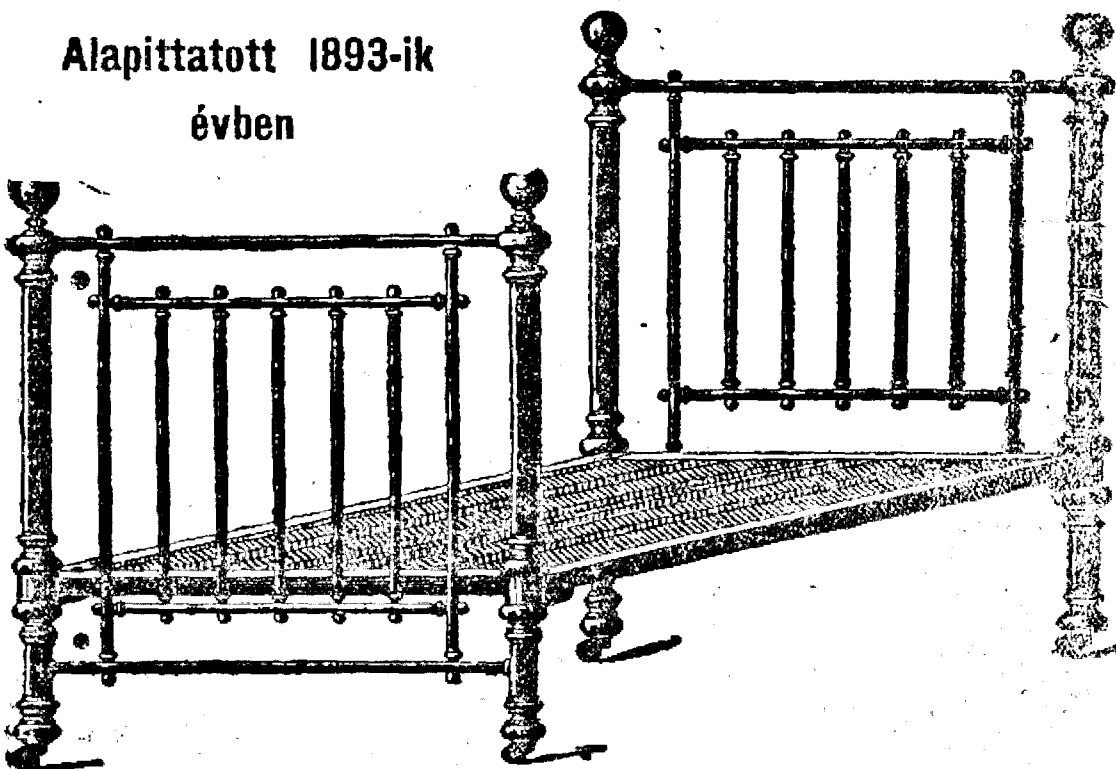
Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér tisztelettel:

Fleischer Testvérek

ugyanott jó házból való TANONCOK a lakatos és fényező műhelybe fizetéssel felvétetnek.

5191

Alapított 1893-ik
évben

Kiadvány minden nap egy-
esetben belkötésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhely: Arad
Kiadóhelyi iroda: 101. sz.
Szerkesztőség: 107. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a esélyen a szöveg elő — vagy levélhelyeken. Tudakozóknak a hirdetés postai útványon küldendő. A felvétel díja a hirdetés hossza szerint. Minden 200 sz. 1 fillér. A vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kiadóhivatalban felvehető. Az apró hirdetések előre fizetendők. A kiadás a hirdetés napján történik. A kiadás díjával megfizetendő HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

G. 26.

Levele van a főpostán. I. 6669

Női kezek

Ápolására legjobb a Vojtek és Weisz készítménye. III-711

Hypnotizmus

suggestio, spiritizmus, kényszerült álmok, úgy tudományon és titkon alapuló összes csodák eljárási módok. Zártkörű előadások megrendelhetők. Stampfl Gusztáv, Arad, Fácán-utca 1. 1121

Valódi francia

gummi különlegességek (férfi és női övszerek) és e szakba vágó cikkek legnagyobb választékban, Hegedűs Gyula üzletében. 995

OKTATÁS.

Középiskolai

magántanulókat, ugyancsak gyenge tanulókat correpetálásra, esetleg benlakással, felelősséggel elvállal. Izr. fiuinternátus Arad, Chorin Áron-utca 1. sz. 1145

Fiatalkorú asszony

tanítványokat keres festészetre. Tanít selyemre, vászonra és porcellánra. Bővebbet Ferenc-tér 1b. (Ferdinánd-u. sarok.) 1119

Ha hull a haja,

használd magyar haj-perolint Vojtek és Weiszól. III-711

Gyakorló és vitagyorsírási tanfolyam.

Március hó 1 én gyakorló és vitagyorsírási esti tanfolyam veszi kezdetét. Azok részére, akik gyorsírási tudásukat tökélesíteni akarják. Mérsékelt tandíjak. Ziffer Sándor Józsefőherceg-ut 7. I. em. 4904

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz főle teát igyék. III-711

ALKALMAZÁST KERES.

Egy teljesen

megbízható leány elárúsitónői állást keres. Cím: Csokonai-u. 20. 1120

Legújabb divat

szerint izléses szép női ruhákat jutányos ár mellett készítek. Karolina-u. 3—4 sz. ajtó 9 1116

ALKALMAZÁST NYER.

Nevelőnő

kerestetik Aradra két elemi iskolai gyermek önálló tanítására. Aki zongorát és franciát is oktat, előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy leány,

esetleg asszony, ki gyermekeknek már állandó alkalmazásban volt, jó fizetéssel március 1-re felvétetik. Cím a kiadóban. 1050

Kereskedelmi gyakorlattal

biró gép- és gyorsírásban jártas leány helybeli nagy vállalatnál március 1-re állást nyer. Ajánlatok „Pontos” jelige alatt a lap kiadóhivatalába keretnek.

Egy ügyes,

lehetőleg keresztény vendéglős, (korcsmáros) azonnalra óvadékkal kerestetik. Cím a kiadóba 1184

Rózsnyay gyógytárban

egy csomagoló leány kerestetik. Jelentkezhetni a gyógytárban. 1122

Jómodoru

leány irodai teendőkre, kezdő fizetéssel, rögtön felvétetik Stern varrógépraktárban, Boros Benitér 8. 6668

Ügynökök

fix fizetés és magas jutalék mellett — kik a magyar, német és román nyelvet bírják — ajánlkozhatnak „Jó kereset” jelige alatt a lap kiadóhivatalába. 1144

Biztos és állandó állást

nyerhet oly fiatal kereskedő, ki a magyar, német és román nyelvet is bírja. Ajánlatok „Biztos jövő” jeligével a lap kiadóhivatalába intézendők. 1143

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ha venni, vagy eladni akar

— eredményt úgy ér el hamar, ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Tökmag

és tökmagolaj kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Bontros Lajos olaj-malomtulajdonosnál Nagyszalonta. 471

Tea törmelék

finom, zamatos logocsóbban Vojtek és Weisznál. III-711

Divatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobozonként 8—, 6—, 4— és 2— korona helyett 4—, 2— és 1 koronáért árusítatnak, amíg a készlet tart. Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Weitzer-utca. Telefon 517. Helybeli képeslapok darabja 4 és 2 fillér. Képes művészártyák leszállított árban. 555

Mosdó szappan

kölni viz, hajviz, fogpor, fogpaszta, hölgyporok, s mindennemű illatszerek, kefe és fésű árak legolcsóbban Hegedűs Gyula üzletében kapható. 995

Kitűnő

szerkezetű gramofon állvánnyal jutányosan eladó. Kossuth-u. 66. Asztalos üzletben. 1051.

Párisi divatalbum

a legjobb 770 tavaszi színes model képpel 2— kor-ért kapható Pichler Sándor könyv és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2551

Rum compositio

jó házi rum előállítása Vojtek és Weisznál. III-711

Butor,

egy modern új mahagoni ebédlő berendezés eladó. 1112

Az Első aradi 112000 kötetből

álló kölcsönkönyvtár számos újdonságot magyar, német, francia és angol nyelvben tartalmaz. Minden folyóirat, divatlap, Tolnai világ-lapja összes kedvezménytel mindig raktáron. Krausz Paulin könyv- és papirkereskedésében, színház-épület. Telefon 511. 4481

Tökmagolaj!

garantált tiszta, étkezési célokra, viszonteladónak. Kapható Lengyel Sándornál, Pankota. Kívánatra minta és árajánlat küldhető. Telefon szám 9. 1101

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorított utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5184

Egy jóforgalmu

trafik, tőzsde, papirkereskedéssel egybekötve a Szabadság-tér sarkán azonnal eladó. Hunyadi-utca 1. szám. 851

Vidéken

(Arad közelében) egy hosszú év óta fennálló jóforgalmu fűszer- és vegyeskereskedés trafikkal, elköltözés miatt, nagyon jutányosan átadó. Cím a kiadóban. 1117

Üzlethelyiség kiadandó!

(60 év óta fűszerkereskedés.) A Szent Pál-utca 3. sz. házban a sarokból május hó elsejére, esetleg egy 3 szobás utcai lakással és pincével kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál a házban. 1136

KÖLÖNFÉLE.

Keresek

jóbb uri háznál ebéd és vacsora kosztot. Levelek a kiadóba „Jó koszt” jeligére. 1141

Ügyes kárptos

ajánlkozik e szakmába bármilyen kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfeltelek nélkül. Stahl M., Thököly-tér 7. sz. 2287

Épület és díszmű bádógoz

munkákat legjutányosabban készítt egy helyben, mint vidéken Diamant Jóné Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári Iskolával szemben.) 3631

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-711

**Ernyő, fűző, egyenes-
tartó és haskötő kü-
lönlegességek készítője**

Varga D. Dani
Arad, Andrássy-t. 20
Telefon 808. szám. 247

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

KIADÓ LAKÁS.

Első emeleti
lakás az Andrássy-téren banknak,
vagy más intézetnek május hó
1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóban.

Ferencz-tér
és Karolina-utca sarkán 3, esetleg
5 szoba, előszoba, fürdőszoba gáz-
világítással május 1-től kiadó.
Ugyanott üzlethelyiség is kiadó. 1083

Kiadó, új házban
két utcai szoba mellékhelyiséggel
azonnal vagy május 1-re. Török
Gábor utca 11. 1040

Egy háromszobás lakás
minden hozzátartozóval együtt má-
jus 1-re Boros Béni-tér 22. sz. alatt
kiadó. 1115

A poloska
teljes kiírása csupán Vojtek és
Welsz biztos szereivel érhető el.
III-711

INGATLAN.

Kürtös (Kurtica) községben
(Aradm.) egy ház, ahol 12 évig
vegyes kereskedés volt, 3 szobás
lakással és mellékhelyiségekkel
bérbeadandó, esetleg eladó. Bő-
vebb felvilágosítást a tulajdonos-
nál: Iszpravnik Liviusz. 1017

Pankotán

nagy családi ház, beültetett szőlős-
kerttel szabad kézből eladó. Bőveb-
bet özv. Benedictynénél. 1011

Eladó

Arad legforgalmasabb utcájában
egy jól jövedelmező 2 emeletes
bérház. Czim a kiadóhivatalban. 1048

Sarak bérház

könnyű feltételek mellett, olcsón
eladó. Közel a főterhez. 1112

Elköltözés miatt

eladó adómentes ház, mely áll 3
három- és 3 kétszobás lakásból.
Páloson másfél hold szőlő, telje-
sen felszerelve. Bővebbet Flórián-
utca 14-a, ajtó 1. 909

Eladó magánház,

modern kényelmes. Tudakozódhatni
a kiadóhivatalban. 1114

Darányi-utca 2. számú

ház szabad kézből eladó. Bőveb-
bet Edelmüller, Magyarád. 1142

Bérbeadó

500 és 430 holdas primatalaju bir-
tok. Bővebbet Asbóth Gyulánál,
Arad, Weitzer János-utca 17. 1147

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki

Kárpáti-téle

epehajtót,

mely a legkínzóbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító hájászor.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 480. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógytárthatás

ARAD, BOROS BÉNI-TÉR.

102—1912. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

Goldschmidt Sándor aradi cég-
nek vb. Steiner Ferenc dévai keres-
kedő elleni ügyében tíz darab
egyenként 500 K. n. é. Aradi ter-
mény- és áruaktár részvénytár-
sasági részvény 1911. évtől kez-
dő szelvényekkel Aradon, An-
drássy-tér 26. sz. a. hivatalos helyi-
ségében 1912. évi február hó 27. én
d. u. 3 órakor megtartandó nyil-
vános árverésen készpénzfizetés
ellenében eladni fog. 1135

Arad, 1912. február 22-én.

Beles János,
kir. közjegyző.Ingatlan-forgalmi és
parcellázási iroda

ARAD, Varjassy-utca 18. szám.

Lebonyolít a leggyorsabban föld-
birtokok, szőlőbirtokok és házak
adás-vételét. Új kölcsönöket és
fennálló drága kamatu kölcsönök
convertálását 4%-6% kamat mel-
lett eszközli. Földbirtokokat az
ország bármely részén magánvé-
telre és parcellázásra veszünk. 1137
Telefon 642. Telefon 642.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

uri és női cipész Arad, Weitzer Já-
nos-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomá-
sára hozom, hogy a tavaszi időnyre
már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat
szerint férfi-, női- és gyermek-
cipők készítését valamint Ortho-
péd-cipőket fájós lábakra. Megren-
delések 48 óra alatt eszközöltetnek.
Visszamaradt cipők jutányos áron
kaphatók. Becses pártfogást kér
a legmélyebb tisztelettel. ::

VÁRHO LÁSZLÓ,

a lugosi honvédezered tisztikarának szállítója. 3951

1911. 2618/2.

Hivatalból

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósnak
fenti sz. végzése következtében
Gröber F. és fiai egri cég javára
362 korona tökékövetelés, ennek
1910. évi január hó 1-ső napjától
járó 50% kamatai és eddig 65 kor.
60 fillérben megállapított költsé-
gek erejéig le- és felülfoglalt és
1140 koronára becsült butorok és
egyebek Aradon, Zsófia-utca 8/a.
sz. a. 1912. év február hó 23-ik nap-
ján délután 4 órakor nyilvános ár-
verésen leg többet ígérő vevőnek
elfognak adatni.

Ezen árverés Kleinberger Mór
és fiai cég 100 kor. követelése és
járul. erejéig is elrendeltetik.

Arad, 1912. évi február hó
7-én.

1121

Györffy Arnold,
bir. végrehajtó.

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Ataóti Péter-utca 2. (Hódvadász)

Ház- és
telek-eladás.

Orczi-utca 26. és 27.
számu ház és két ház-
telek szabad kézből
eladó. 1103

Értekezni lehet ugyanott vagy a
Scherhag Testvérek virágüzletében

78—1912. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének a Lovarda-utcában Szone
csatorna készítése iránt folyó évi
26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 802 korona 30 fil.
Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási-ár 10 % a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.

Árlejtésen részt venni csak írás-
beli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be, s csak akkor vé-
telnek figyelembe ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek gazdasági
tanácsnok urnál az árlejtést meg-
előzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1912. évi február hó 5-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Kereskedelmi
gyakorlattel

bíró gép- és gyorsírásban jártas

leány

helybelinagy
vállalatnál

márc. 1-re állást nyer

Ajánlatok PONTOS jellege alatt
a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Ne mulassza el!

mielelőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerzésre
felkeresni vételkény-
:: szer nélkül ::

Vogel László

művészt és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,
tört aranyat vagy más
tárgyakra becsorésem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

3678—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Barta Samu aradi lakos, Radnai-
ut 21—22. sz. a. telkén egy tűzifa,
épület és szerszámfatelepe felállítá-
sára telepengedély iránt folyamod-
ván, az 1884. évi XVII. t. c. 27.
§-a értelmében a telep helyszín
tárgyalására határidőül folyó évi
március hó 4. napjának d. e. 1/9
órájára kitűztetik, melyre az érde-
keltek ez uton is meghívattak
azon észrevétellel, hogy a telep
helyszín és tervrajza, valamint az
üzem módjának leírása a kapitányi
hivatal iparügyi osztályánál folyó
évi március hó 4-ig mindenkor a
hivatalos órák alatt betekinthe-
s a netáni észrevételek írásban ugyan-
itt, előszóval pedig a helyszíni tár-
gyalás alkalmával megtehetőek,
mert amennyiben ilyenek nem
említtetnének s ha köztekintetek
gátlólag fel nem merülendnek, a
telep engedély az idézett törvény
30. §-a rendelkezéséhez képest
kifog adatni.

Arad, 1912. évi február hó
22-én.Sarlót,
főkapitány.

1131

Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.

Fajtiszta *riparia porta-*
lis alanyon oltott, elsőrendű
dus gyökérzetű bor- és
csemegefajta

szőlő-
oltványok

5709

sima, valamint gyökerező *ri-*
paria portalis szőlővesz-
zőket ajánl elsőrendű minő-
ségben

Hámory-gazdaság

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

TELEFON 226. SZ.

ÚJ DROGERIA!

- Legjobb beszerzési forrása és dúsan felszerelt
- raktára az összes bel- és külföldi pipere-,
- illatszer, háztartási és betegápolási cikkeknek. ■

Angol, francia és német gyártmányu illatszerek:

London: Atkinson, Bayley és Crown Perfumery. — **Páris:** Cottan & Cie, Houbigan, Piver, Roger & Gallet, Cotty. **Hamburg:** G. Dralle. **Berlin:** G. Lohse. **Köln:** F. Mülhens. **Grác:** H. Kielhauser. **Prága:** F. Prochaska, stb. elsőrangú cégektől.

Arccrémek, arcvízek, arc-festékek, arcetörölőpapir, puderek, pirosítók, fehéritők, folyékony puder. ■
Puderkönyvek, puderező szarvasbőrök.

Angol, francia és magyar gyártmányu fogkefék. ■

Hajtük, csaltok, fésük, kefék nagy választékban.

Fog- és szájvizek, fogcrémek, fogpasták. ■

Hajvizek, hajfestékek, hajporok, brillantinok, hajkenőcsök, hajgöndörítők. ■

Kölni vizek, kölni sók. Fürdő-viz és szobaillatosítók.

Permetezők és illatfuvók.

Körömápolási kellékek, ollók, reszelők, csiptetők stb. darabonként és tokban (etui). Körömpasták, porok és vizek.

Szivacsok (természetes és gummiból) szivacstartók, mosdóruhák és keztyűk. Pouders, fogpor, fogkefe és szappantartók stb.

Valódi angol rumok!

Valódi angol teák!

Magyar és franciacognacok.

Liqueur és rumkivonat.

Kötszerek az összes sebészeti és szülészeti cikkek. ■
Gummi-áru. ■

Valódi hollandi cacao.
Az összes tápszerek.

Fém-, padló-, cipő-tisztító és fényesítő pasták és viaszok. ■
Cipőruhák és kefék. ■

„ANGYAL” DROGERIA

TÖRÖK ANDOR ÉS TÁRSA

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM.

A MEGYEHÁZZAL SZEMBEN.

231

TELEFONSZÁM 900.